...ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 28 (13344) | 1971 оной февралиин 3, среда | Сэн 2 мүн

Республикын промышленностиин, барилгын, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

ПРОМЫШЛЕННА ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЭ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр К. М. ПРОДАЙВОДАГАЙ хэһэн элидхэлһээ

...маадахи табан жэлэй һүүлшын ... — дэлхэйн арадуудай вождь ... Ленинэй ойн баярай жэлдэ ...лай республикын промышлен-...ти, хүдөө ажахын хүдэлмэри-... ажал хүдэлмэридөө ехэ ам-... туйлаа. Промышленностиин ...рилэгшэд табан жэлэй тү-...сэб болзорһоонь урид — декаб-... 11-дэ дүүргэһэн байна.

...0—1965 онуудайхитай са-... продукци үйлэдбэрилгэ най-... табан жэлэй туршада 64,7 ... ехэ болоһон, ажалай бүтээ-...сэд дээшэлһэн байха юм. Рес-...ын промышленностиин хүдэл-...гшэд продукци худалдаха ... оной түсэбые 103 процент ...жэ, 23,7 миллион түхэригэй ... түсэбһөө гадуур худалдаа. ... онойхитой сасуулжа харабал, ...ленна үйлэдбэри 11 процент, ... худалдалга 10 процент ... Түсэбһөө гадуур продукци ...а талаар абаһан уялгаяа олон ...предприятинууд дүүргэһэн бай-... Республикын промышленна үй-... 1970 ондо нэгэ миллиард ...һөө үлүүтэй болоо.

...нэ продукци бүтээн гаргаха ... абтаһан социалис уялга ам-...тай бэелүүлэгдээ. Шэнэ түхэ-... электродвигатель, 45 прибор, ... ба эдеэ хоолой промышлен-... шэнэ 66 түхэлэй продукци ...дадаг болоһон байна.

...хи предприятинууд бүтээн ... продукциингаа шанарые ...руулһан байха юм. Энэ хүдэл-...ангаа Улаан-Үдын «Элек-...шина», «Теплоприбор», прибор ...гын заводуудта, нарин сэмбын ...када һайнаар ябуулагдана. Рес-...ын предприятинуудта шэнэ ...техэрэлгэ тодхогдоо.

...мышленна үйлэдбэриие эрдэм ...ын үндэһэ һуури дээрэ эрхилхэ ... ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн бай-... Энэ хүдэлмэри авиационно, ...оприбор», прибор бүтээлгын, ...йн цементын заводуудта, Зэ-... вольфрам-молибденэй комбинад-... бэшээр эмхидхэгдэнэ. Тим-... цементын, Улаан-Үдын авиа-...но заводуудай дирекци, партко-... абаһан уялгаяа амжалтатай ...хын тула ажалшадай дунда ...хэлэй, политическэ хүдэлмэри ...аар ябуулна. Үйлэдбэриеэ ...дхэн хубилгаһанайнгаа ашаар ...йн цементын заводой коллек-...абан жэл соо цемент гаргалгаяа ...роцент дээшэлүүлээ. Һүүлэй ... жэлэй туршада энэ заводой ...ектив министерство соогоо эр-...жэ ябана. Авиазаводой коллек-... 1970 оной апрелиин 22-то өөһэ-...өө алмаһан материал, түли-...өө хүдэлһэн байна.

... нарижуулга ухаалан ...го дэлгэрүүлхэ талаар абтаһан ...лис уялга мүн лэ үлүүлэн дүүр-... 1970 оной туршада 6,7 ... түхэриг жэл соо алмаха ...лай урлан нарижуулгын 9 415 ...улгэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэг-...а, 1969 онойхитой сасуулхада ...лай бүтээсэ үнгэрһэн жэлдэ 10 ...цент дээшэлээ.

...еспубликын геологууд абаһан ...аа урагшатай бэелүүлжэ, ...та малтамалнуудай шэнэ 8 хэб-... 1970 ондо гүйсэд элирүүлээ.

...Предприятинуудай коллективүүдэй ...һан уялга, түсэбтэ даабарияа ...рэхэ тэмсэлэй үедэ үйлэдбэриин ...түрүүшүүлэй зэргэ үдэр бүри оло-...рно. Авиазаводой хүдэлмэришэн ... Н. Мамасуев, «Теплоприбор» за-...дой слесарь И. И. Антипин, ЛВРЗ-... слесарь Н. Е. Забгаев, 8-дахи ав-...азын бригадир Г. А. Токмачев, ...омотивна депогой машинист А. Н. ...ьцев, Галуута-Нуурай шахтоуп-...лениин бригадир В. С. Можаров ...он бусад олон нүхэд түрүүшүүлэй ...до оролсоно.

...Гэхэтэй хамта олохон предприяти-...уудта абаһан уялгаяа дүүргэхын гу-... эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ...буулагдана, социалис мүрысөөн ...тай һайнаар эмхидхэгдэнэгүй. ...рим предприятинуудай коллекти-...уд гүрэнэй түсэб, абаһан уялгаяа ...70 ондо дүүргээгүй. Промышленна ...27 предприяти продукци худалдаха ...эйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаагүй. ...эй тоодо Улаан-Үдын мельком-...нат, Онохойн модоной комбинат, ...шиканай прииск болон бусад пред-...риятинууд ороно.

...Бүтээн гаргадаг продукциингаа ...өрын үнэ сэн хямдаруулха түсэбөө ...арим предприятинууд дүүргээгүй ...байна. «Забайкаллес» комбинадай ...предприятинууд продукциин өөрын ...нэ сангые 3,7 миллион түхэригөөр,

мяха-консервын комбинат 1,7 миллион, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат 625 мянган түхэригөөр ехэ болгожорхёо.

Республикын 38 предприятида ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэгдээгүй. Түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй Таловска заводто, Зэдын вольфрам-молибденэй, Онохойн модоной комбинадуудта болон бусад предприятинуудта ажалай бүтээсэ 1969 онойхиһоо доошолһон байна. 9 предприятида салин хүлһэн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэһээ ехэ болоһон байха юм. Энэ хадаа ажалай эмхидхэлэй һулаар табигдаһанһаа болоно гээшэ.

Галуута-Нуурай шахтоуправлениин коллектив 1970 ондо арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй, һанаһанда хүрэхөөр ажаллаагүй байна. Энэ коллектив 593 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө багаар худалдаа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргээгүй, мүн тиихэдэ продукциингаа өөрын үнэ сэнгые 1,2 процент ехэ болгожорхиһон байха юм. Шулууи нүүрһэ малтан абаха талаар абаһан социалис уялгаяа шахтоуправлениин коллектив үнгэрһэн жэлдэ дүүргэжэ шадаагүй. Коллективэй хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй хүдэлмэриин һулаар ябуулагдаһан эндэһээ элирнэ гээшэ.

«Забайкаллес» комбинат үнгэрһэн жэлдэ модо бэлдэхэ, зөөхэ түсэбөө дүүргээгүй. Тиимэһээ ороной арадай ажахыда 160 мянган кубометр модон хараалагдаһан түсэбһөө багаар үгтэһэн байна. 10 леспромхозой коллективүүд модо бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Тэдэнэй тоодо Баргажанай, Хориин, Худанай болон бусад леспромхозууд оролсоно. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл бултанай шадабари болгохо талаар комбинадай, леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һулаар тэмсэнэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Хандагатайн леспромхозой А. П. Кудряшовой, Хурамхаанай леспромхозой В. П. Парамоновой хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригадануудай ажалай дүршэл бусад леспромхозуудай үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнхэй.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын завод һүүлэй үедэ муугаар хүдэлнэ. Заводой коллектив 1970 оной гүрэнэй түсэб дүүргэһэн байбашье, продукциин шанар һайжаруулха, тэрэниие ехээр гаргаха талаар нилээд дутагдалтай. Завод һара соо жэгдэ һайнаар хүдэлнэгүй, олонхи цехүүдэй коллективүүд субботын, амаралтын үдэрнүүдтэ ажаллана. Һара соо гаргагдаһан продукциин 50 процентнь гурбадахи декадада бүтээгдэнэ. Тиимэһээ продукциин шанар доошолно, хүдэлмэришэдэй ажалай журам һуладана, үйлэдбэриин түсэб шада-яда дүүргэгдэнэ бшуу. Заводой бүхы цехүүдтэ ажалай ехэ саг миинтэ хосорно. Нэгэ минута соо заводой коллектив 600 түхэригэй продукци гаргаха аргатай юм. Ажалай ехэ сагай миинтэ хаягдаһанһаа боложо, энэ завод һара соо 400 мянган түхэригэй, жэл соо 5 миллионһоо үлүүтэй түхэригэй продукци бүтээн гаргажа шаданагүй. Заводой оло мянган хүдэлмэришэдэй ажалые һайнаар эмхидхэхэ талаар тус заводой шэнэ хүтэлбэрилэгшэд эрид шууд хэмжээ түргөөр абажа, коллективэйнгээ урданай алдар сууе тэхэрюулхын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй.

1971 ондо республикын арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй ёһоор промышленна продукци бүтээн гаргалга нилээд дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Промышленна үйлэдбэриин хэмжээн жэл соо 8,7 процент дээшэлхэ ёһотой. Энэ хадаа техническэ дэбжэлтые түргэдхэһэнэй, үйлэдбэриин арга боломжые зүбөөр хэрэглэһэнэй, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаха зэргэтэй.

Республика дотор транспорт нилээд хүгжөө. Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин коллектив абаһан уялгаяа үнгэрһэн жэлдэ дүүргэжэ шадаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха талаар уялгаяа амжалтатай бэелүүлжэ, отделениин коллектив жэлэй түсэбһөө гадуур 69 мянган тонно ашаа шэрэһэн байна.

Улаан-Үдын авиапредприятиин, Буряадай транспортна управлениин коллективүүд абаһан уялгаяа дүүргэжэ шадаһан. Транспортна управлениин хүдэлмэрилэгшэд ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 28-да бэелүүлжэ, түсэбһөө гадуур 135 мянган тонно ашаа, 4 миллионһоо үлүүтэй хүнүүдые шэрэһэн байха юм.

Гэхэтэй хамта автопаркнуудай техническэ байдалые һайжаруулха талаар биратай юумэн хэгдэнэгүй. Транспортын зарим предприятинуудта ажалай журам һула байһаар, харгы замай гэнэ осол үсөөрнэгүй. Үнгэрһэн жэл соо 2 393 жолоошон архиин халуутайгаар ажалдаа ябаһанайнгаа түлөө машина жолоодохо эрхэеэ хаһагдаһан байха юм. «Сельхозтехникын» отделениинүүдтэ, «Забайкаллес» комбинадта, № 1 268 автоколоннодо, №8 автобазада ажалай журам тон һула байһаар.

Республикын хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд олзо доход оруулха талаар абаһан уялгаяа декабриин 26-да дүүргээ. Ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлүүлэгдээ, түсэбһөө гадуур 290 мянган түхэриг олзо оруулагдаа. Закаменск хотодо, Баргажан тосхондо телефонно автомат станцинууд ашаглалгада оруулагданхай. Республикын 11 колхоз, совхоздо ажахы доторой телефонно холбоон бии болгогдоо.

Хэды тиимэ байбашье, хэлхеэ холбооной эмхинүүдэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөө бии байһаар. Управлениин хүдэлмэрилэгшэд продукциин хэмжээ дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргээгүй. Хэлхеэ холбооной эмхинүүдэй хүдэлмэриин шанар үшөөл муу зандаа.

Нүхэр К. М. Продайвода саашадаа барилгын организацинуудай ажал хүдэлмэриин дүнгүүд, дутагдалнууд тухай тодорхойгоор тогтон хэлэһэн байна. Республикын барилгын эмхинүүдэй коллективүүд барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Бүтээгдэһэн ажалай хэмжээн урзандаһайхиһаа 6 процент дээшэлээ. № 56 оньһожоруулагдамал колонныи, № 802 мостопоездын, «Сибэлектромонтаж», «Сибхиммонтаж», «Дальстальконструкция», «Востоксантехмонтаж» гэжэ хабсаралгын управлениүүдэй, «Буржелезобетон» нэгэдэлэй коллективүүд наймадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэһэн байна. Улаан-Үдын гэр барилгын комбинат, «Бурводстрой» трест, «Бурятцелинстрой» трестын № 589, 697 колоннонууд 1970 онойнгоо социалис уялгые амжалтатай бэелүүлээ. Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин харгы зам сүм электрижүүлэгдэжэ, 1970 оной декабриин 31-дэ Улаан-Үдэһөө түрүүшын электровоз Петровск-Забайкальский станцида эльгээгдэһэн байна.

Буряадай барилгын управлениин хүдэлмэришэдэй хүсөөр Улаан-Үдэдэ мелькомбинадай элеватор, 960 хүнэй һууритай дунда һургуули, поликлиникэ, Загарай тосхоной соёлой байшан, культурын институдай байшан болон бусад олон объектнүүд ашаглалгада оруулагдаа. Колхоз болон совхозуудай 4850 толгой эбэртэ бодо малай, 27 мянган хониной, 5 мянган гахайн, 20 мянган шубуунай багтаха шэнэ байранууд, техникэ заһабарилха олон мастерскойнууд, 2000 тонно минеральна үтэгжүүлгэ хадагалха складууд «Бурятцелинстрой» трестын, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй барилгын эмхинүүдэй хүсөөр бодхоогдоһон байна. Республика дотор хамта дээрээ 5168 хүнэй һураха һургуулиин байшангууд нёдондо жэл баригдаа. 247 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра үнгэрһэн жэл соо баригдаһан байна.

— Гэхэтэй хамта барилгын эмхинүүдэй хүдэлмэридэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд дайралдаһаар. Барилгын зарим управлениүүд 1970 оной түсэб дүүргэжэ шадаагүй,—гэжэ нүхэр К. М. Продайвода элидхэлээ үргэлжэлүүлбэ. — 36 мянган дүрбэлжэн метр гэр байра ажалшадта үгтөөгүй. Үхибүүдэй саад, ясли ашаглалгада оруулха түсэб дүүргэгдээгүй. Улаан-Үдын ТЭЦ-эй, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын управлениүүд 1970 оной түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Барилгын, хабсаралгын 30 организаци гээгдэлдэ оронхой. Эдэ бүгэдэ хадаа барилгын организацинуудта ажалай эмхидхэлэй һула байһаниие, һомологдоһон мүнгэ зөөриин зүбөөр хэрэглэгдээгүйе эли тодоор гэршэлнэ.

Байгша ондо барилгын организацинууд түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилхэ юм. Тиимэһээ барилгын бүхы организацинууд бэлэдхэлэй хүдэлмэри эмхитэйгээр үнгэргэжэ, барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөриие зүбөөр хэрэглэхэ, барилгашадай ажал оносотой һайнаар эмхидхэхын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй болоно.

«Бурятцелинстрой» трестын хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон байһаар. Энэ трестын коллектив үнгэрһэн жэлэй түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Трестын барилгын индустриин хүсэ шадал гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй. Жэшээлбэл, энэ трестын Хориин предприяти жэл соо 3 мянган кубометр түмэр ба бетон хэрэгсэлнүүдые гаргаха аргатай аад, ойройдоол 617 кубометр тиимэ зүйл гаргаһан байха юм. Трестын коллективэй бүтээһэн ажалай шанар үшөөл муу байһаар.

Байгша ондо Зэдын комбинадай шанаржуулгын фабрика, Улаан-Үдын кондитерскэ фабрика, Онохойн модоной комбинадай шэнэ цех, хүүргын түмэр хэрэгсэлэй заводой түрүүшын ээлжээн, культурын институдай театральна таһаг, технологическа институдай лабораториин корпус болон бусад объектнүүд ашаглалгада оруулагдаха ёһотой. Хүдөө ажахын машина бүтээлгын Улаан-Үдын заводой, Кабанскын нугаһанай фабрикын барилга, энэ жэлдэ эхилхэнь. Сэлэнгын ЦКК-гай, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилга эрид түргэдхэхэ саг ерээ. Сэлэнгын ЦКК-гай түрүүшын ээлжээн 1972 ондо ашаглалгада оруулагдаха зэргэтэй.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): зүблөөндэ хабаадагшад—Хурамхаанай ЛПХ-гай бага комплексно бригадын бригадир Василий Парамонов, Хандагатайн ЛПХ-гай бага комплексно бригадын бригадир Алексей Кудряшов, 1-дэхи СМУ-гай модошо дархан Мунко Дармаев.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТҮЛ ОЛОШОРНО

ХЯАГТА. Манай хүдөө бэшэгшэ К. Халтанов игэжэ дамжуулна: Хяагтын совхозой Бүрдэнэй отделениин эхэ хонидой табан отарада хурьгад түлэг дундаа абтажа байнхай. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 1600 хурьган абтаад, гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Ахалагша хонишод Даба Эрдынеев, Цыден-Даша Пылдоржиев, Василий Бальчинов, Дашасурун Дашапылов гэгшэдэй отарануудта 305—430 хурьган абтаад, һайнаар тэнжээгдэнэ. Эндэхид хурьга абалгаяа февраль һарын хахадаар дүүргэхээр хараална.

АРЬБАЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин Горхоной станциин коллектив 1970 ондо эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлөө. Түмэр зам электрижүүлхэ талаар хэды ехэ хүдэлмэриин хэгдэжэ байгаашье һаань, тус станциин хүдэлмэришэд замаа заһабарилха жэлэйнгээ даабари 15 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, 30 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан байна.

Олон жэлдэ ажаллаһан хүдэлмэришэд эндэ яһала бии. Ажал хэрэгээрээ шалгарһан 111 хүдэлмэришэдтэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоһон. Эдэнэр халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэхын түлэ ехэ оролдолго гаргана, мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

Шэнэ жэлэй эхинһээ улам эршэмтэйгээр ажаллажа байһан хүдэлмэришэд январь һарын түрүүшын хахадай даабари амжалтатайгаар дүүргээ. Партиин ээлжээтэ XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгань дүүргэгдэжэ байна.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

ЭРХИМЛЭБЭ

Улаан-Үдын нефтебазын коллектив шэнгэн түлишэ худалдаха даабаряа һара, квартал бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ жэлэй январиин түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээд, үшөө 2 мянган тонно шэнгэн түлишэ хүдөөгэй ажахынуудта нэмэжэ худалдагдаа.

Бензин худалдадаг 10-хи станциин коллектив бүри январиин 20-до даабаряа дүүргэһэн байна. Энэ станциин хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдээр хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн шанда хүртөө бэлэй. Станциин операторнууд К. Л. Зайцев, В. В. Кожевников гэгшэд халаанайнгаа даабари хододоо 20—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэндээ түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Тус нефтебазын хүдэлмэришэд коммунис партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа һайнаар бэелүүлжэ байна.

М. СУТУРИН.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

АЙМАГТАА СУУРХАНХАЙ

«Одоол амаралта гээшые мэдэдэггүй, ажалайл хойноһоо ябадаг хүн даа» гэжэ Долгор Сыреновна тухай нютагайнь зон хэлсэдэг. Үнэхөөрөөшье, энэ һаалишанай хэдыдэшье миин байхые харахагүйт. Тэрэ ходол малайнгаа хашаа соо үнеэдтээ тэжээлынь үгэжэ гү, али хүхэ, дэлэнгыень угаажа, сэбэрлэжэ ябадаг. Тиимэл хадаа энэ һаалишан бүхы даажа абаһан үнеэдэйнгээ бултанайнь зан абариие һайн мэдэхэ болошоно ха юм.

Тэрэнэй харууһалдаг үнеэд ходо тобир тарганууд байдаг. Мүн ямаршье жэлдэ Долгор Сыреновна үнеэдые һубайруулаа гэжэ байгаагүй.

Үнгэрэгшэ жэлдэшье тэрэ хаража байһан үнеэн бүриһөө тугал түлжүүлээ. Мүн үнеэн бүриһөө 800 килограмм һү һааха түсэбөө үлүүлэн, 915 килограмм һааһан байна. Нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ иимэ һү абаха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ бшуу.

Игэжэ ажалдаа дурлаһан хүн амжалта туйлангүй яахаб. Долгор Сыреновна Ендонова оролдосотой бэрхэ ажалаараа аймагтаа суурхажа, нютаг соогоо хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн болонхой.

Д. ДУГАРОВ.

АВТОРАЙ фото.

Ахын аймаг.

Арадай хиналтын комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн

Уржадэр Улаан-Үдэдэ республикымнай аймаг, районуудай арадай хиналтын комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн болобо.

Буряадай арадай хиналтын зургаануудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд үнгэрөөшэ жэлэй һүүл багта Московско областиин Воскресенскэ, Митыщинскэ, Люберецкэ районуудта ошожо, тэндэхи арадай хиналтын комитедүүдэй, бүлэг, постнуудай хүдэлмэритэй танилсажа ерэһэн байна. Арадай хиналтын республиканска комитедэй инспектор нүхэр А. И. Стрекаловский, Улаан-Үдэ городой Советскэ, Железнодорожно районуудай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр нүхэд М. М. Халбаев, В. П. Шкаев гэгшэд арадай хинагшадай ажал хэрэг эмхидхэхэ талаар Московско областьдо хэгдэжэ байһан һонирхолтой хүдэлмэри, халан абамаар жэшээ, баримтанууд тушаа зүблөөндэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө, олон асуудалнуудта харюусаа.

«Продукциин шанар дээшэлүүлхэ ябадалда гүрэнэй стандартнуудай үүргэ» гэһэн асуудалаар стандартнууд болон хэмжэлгын техникын хойноһоо гүрэнэй хиналта ябуулха Буряадай лабораториин хүдэлмэрилэгшэд Жарков, Медведев мэдээсэлнүүдые хэжэ, гүрэнэй стандартын эрилтэнүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ арадай хинагшадай зорилгонууд тушаа тогтобо.

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр И. Д. Черняков дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, арадай хинагшадай урда табигдажа байгаа тодорхой зорилгонууд тухай тогтоһон байна.

САР-ай партийно-правительственна делегаци Москва ерэбэ

Сириин Араб Республикын партийно-правительственна делегаци премьер-министр, оборонын министр, Араб социалис дэбжэлтын (ПАСВ) региональна саг зуурын хүтэлбэрилхы зургаанай гэшүүн, армиин генерал Хафез Асад түрүүтэйгээр КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын уряалаар албан хэрэгээр февралиин 1-дэ Москва ерэбэ.

САР-ай болон Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев болон бусад тэрэ делегациие угтаба.

(ТАСС).

КРЕМЛЬДЭ БОЛОҺОН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, премьер-министр, оборонын министр болон Араб социалис дэбжэлтын (ПАСВ) региональна саг зуурын хүтэлбэрилхы зургаанай гэшүүн Хафез Асад түрүүтэй Сириин Араб Республикын партийно-правительственна делегацийн хоорондо Кремль соо хөөрэлдөөн болобо.

Политическэ, экономическа болон бусад талаар совет-сириин харилсаа холбоо үргэдхэхэ, бэхижүүлхэ тушаа, хоёр гүрэнэй һонирхуулжа байгаа уласхоорондын шухала асуудалнуудаар хани барисаанай хөөрэлдөөн сэхэ руунь болобо. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалтай холбоотой асуудалнууд бүхы талаар зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ.

(ТАСС).

Арадай ажахые залан хүтэлбэрилхэ институт нээгдэбэ

Арадай ажахые залан хүтэлбэрилхэ институдай түрүүшынь һурагшад совет индустриин бүлэг командирнууд болобо. СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Эрдэм ба техникын гүрэнэй комитет тэрэ институдые бии болгобо. Москвада февралиин 1-дэ тэрэ институт нээгдэһэн байна.

Нүхэд А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй эрдэм ба техникын гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Кириллин, СССР-эй Дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютин, СССР-эй Наукануудай академиин президент академик М. В. Кельдыш тэрэ институдай нээлгэдэ байлсаба.

В. А. Кириллин оршолой үгэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр институдай ректор, техническэ эрдэмэй доктор, профессор В. Г. Шорин тэрэ институдай урда табигдаһан зорилгонууд тухай хэлэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хэлэһэн үгые тэндэ сугларһан зон ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Институдта һурагшадые, профессорнүүд болон багшанарые КПСС-эй Центральна Комитедэй, Совет правительствын нэрэһээ нүхэр Косыгин халуунаар амаршалба. Арадай ажахын урда табигдаһан зорилгонуудай бүрил ехэ, харюусалгатай боложо байһан дээрэһээ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые һургаха хэрэгэй тон шухала байһые А. Н. Косыгин тэмдэглээд, гэрэ институдай удха шанарые, онсо өөрэ талыень тэмдэглэбэ.

А. Н. Косыгин һайнаар һуралсахыень институдта һурагшадта хүсөөд, теори болон практикые нэгэдүүлжэ, һайса мэдээд байхадаа, промышленностиин элдэб һалбаринуудай хүтэлбэрилгэ нарижуулан һайжаруулгада зорюулагдаһан шухала дурадхалнуудые тэдэнэй оруулхыень найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Институдай аудиторинуудые айлшад ябажа хараад, библиотекэ, уншалгын зал соонь орожо, багшанартай, һурагшадтайнь хөөрэлдэһэн байна.

Энэ институдай баярай оршон байдалда нээгдэһэнэй һүүлээр хэшээлнүүд эхилбэ. «Тоололгын техникэ, экономико-математическа арга методүүдые, хэлхеэ холбоонуудай хэрэгсэлнүүдые хэрэглэжэ, арадай ажахые залан хүтэлбэрилхэ хэрэг оньһожоруулгын гол ёһонууд» гэһэн темээр түрүүшын лекци академик В. М. Глушков уншаба.

(ТАСС).

ПРОМЫШЛЕННА ҮЙЛЭДБЭРИИН АШАГ ҮРЭ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй ОБКОМОЙ СЕКРЕТАРЬ НҮХЭР К. М. ПРОДАЙВОДАГАЙ ЭЛИДХЭЛЭИ ТҮГЭСХЭЛ

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

Республикын барилгын организацинууд шэнэ жэлэй түрүүшын hарада баhал муугаар хүдэлмэрилөө. Хэрбээ 1970 оной январь hарада Буряадай барилгын управлени 3100 мянган түхэригэй ажал бүтээhэн байбал, энэ жэлэй январьда орейдоол 2800 мянган түхэригтэ хүргэхөөр хүлеэгдэнэ. № 7, 1 СМУ-гай, № 10 ПМК-гай коллективүүд январиин түсэб дүүргэхэгүйнь. Мүн «Бурятцелинстрой» трестын коллектив январь соо муугаар ажаллаа.

Ажалшадай эрилтэ хангадаг предприятинуудай коллективүүд ажалдаа зарим амжалта туйлаа гэжэ нүхэр Продайвода К. М. тэмдэглэбэ. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай предприятинуудай эд бараанай эрьесын табан жэлэй түсэб болзорhоонь 20 хоногоор урид дүүргэжэ, энэ үе соо эд бараанай эрьесые 47 процент дээшэлүүлhэн байна. 7,7 миллион түхэригэй эд бараанай, эдеэ хоолой зүйл түсэбhөө гадуур 1970 оной туршада арад зондо худалдагдаа. Жэлэй туршада 6621 тонно хартаабха, 1130 тонно овощ, 1 миллион 295 мянган үндэгэн түсэбhөө гадуур бэлэдхэгдэээ. 1970 ондо 31 магазин, 21 столово баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа.

Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта экономическа хүдэлмэри hайжараа. Үнгэрhэн жэл соо хамтадаа 1 миллион 419 мянган түхэриг сэбэр олзо түсэбhөө гадуур абтаhан байна. Абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ Улаан-Үдын № 17, 4 магазинуудай, № 8 столовын, Зэдын аймпотребсоюзай коллективүүд hайн үрэ дүн туйлажа шадаа.

Гэбэшье Худалдаа наймаанай министерствын, Буркоопсоюзай, ОРС-нууд болон продснабуудай хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл олон байhаар. «Татарский ключ» гэжэ карьерэй управлениин ОРС, Улаан-Үдын горхлебторг, Буркоопсоюзай 491 магазин болон бусад олон эмхинүүд эд бараанай эрьесын 1970 оной түсэб дүүргээгүй. Худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ шэнэ онол арга хэрэглэхэ, наймаанай гурим сахиха, арад зониие культурнаар хангаха хэрэгтэ дутагдалнууд олон газарта дайралдаhаар. Үнгэрhэн жэлдэ худалдаа наймаанай гурим хазагайруулха ябадал 911 дахин тодорхойлогдоо, хамта дээрээ 279,1 мянган түхэригэй үрилтэ хэгдэhэн байха юм. Дурсагдаhан эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ Худалдаа наймаанай министерствын, Буркоопсоюзай, ОРС болон продснабуудай, аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй саг үргэлжын анхарал хандуулагдаха зэргэтэй гээд элидхэлнэ тэмдэглэбэ.

Ажалшадай ажаhуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудай коллективүүд абаhан уялгаяа дүүргэхын тула hайнаар хүдэлмэрилөө. Нарhата, Турунтаево, Хэжэнгэ, Петропавловка тосхонуудта быткомбинадай шэнэ байшангууд ашаглалгада оруулагдаа. Гутал hэльбэн заhабарилха мастерской, химиин аргаар хубсаhа сэбэрлэхэ фабрика Улаан-Үдэдэ баригдаа. Арад зонhоо захил абаха шэнэ 15 пункт нээгдэhэн байна. Эдэ бүгэдын ашаар ажалшадай эрилтэ хангадаг предприятинууд жэлэйнгээ түсэбые декабриин 29-дэ дүүргэhэн байха юм. Хэды тиимэ байбашье, арад зоной үдэр бүриин эрилтэ хангаха хэрэгтэ янза бүриин дутагдалнууд олон нютагуудта бии байhаар.

Республикын промышленна предприятинуудай, барилгын организацинуудай коллективүүд шефтээ абаhан колхоз болон совхозуудта ехэхэн туhаламжа хүргэнэ. Тэдэнэй хүсөөр 1970 ондо 1 миллион 650 мянган түхэригэй сэнтэй барилга хүдөө нютагуудта хэгдэhэн байна. Эбэртэ бодо малай 4 байра, тугалнуудай 2 дал, хонидой 16 дал, 1632 дүрбэлжэн метр гэр байра баригдажа, ашаглалгада үгтөө.

Колхоз болон совхозуудта шефскэ туhаламжа хүргэхэ талаар авиационно, локомотив-вагон заhабарилгын, судна бүтээлгын заводуудай, Улаан-Үдын локомотивна депогой, № 56 оньhожоруулагдамал колоннын, хүүргэ баридаг № 802 поездын болон бусад коллективүүд ехэ ажал хэhэн байна. Хүдөө ажахын машинануудай элдэб янзын запасной часть, деталь ба олон ондоо хэрэгсэлнүүдые заводуудта бүтээгээд, колхоз болон совхозуудта үгэдэг, трактор, машинануудыень заhабарилдаг болонхой.

Гэхэ зуура хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ шефскэ туhаламжа hанаhанда хүрэмөөр үзүүлэгдэнэгүй. Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрика, Галуута-Нуурай шахтоуправлени, Баргажанай СМУ, зарим леспромхозууд шефтээ абаhан ажахынуудтаа туhаламжа тон багаар хүргэнэ, энэ талаар өөhэдынгөө арга боломжонуудые гүйсэд hайнаар хэрэглэнэгүй.

Промышленна үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхын, техническэ дэбжэлтые түргэдхэхын тула ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эрид hайжаруулха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Продайвода К. М. тэмдэглэбэ. Предприяти, организациингаа байдал тухай, саашадаа хүгжэхэ арга боломжо, түсэб болон социалис уялганууд, ажал хүдэлмэриингөө дутагдалнууд ба бэрхэшээлнүүд тухай хүдэлмэришэн бүхэн тоб байса мэдэхэ зэргэтэй. Тиимэhээ ажалшадай дунда политическэ ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри улам hайжаруулха асуудал предприятинуудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно.

Улаан-Үдын авиационно, «Теплоприбор», Тимлюйн цементын заводуудай, нарин сэмбын фабрикын, Онохойн модоной комбинадай, Итанцын леспромхозой коллективүүдтэ политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тусхай түсэбэй ёhoop ябуулагдадаг боложо, нилээд hайжаруулагдаа. Теэд энэ хүдэлмэри предприяти бүхэндэ жэгдэ hайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Зарим предприятинуудта политическэ мэдээсэл hулаар табигданхай, социалис мүрысөөн мүртэй hайнаар эмхидхэгдэнэгүй. Ажалдаа hайн үрэ дүн туйладаг хүдэлмэришэд али болохоор урмашуулагданагүй. Энэ хүдэлмэри барилгын организацинуудта, ой модоной ажахын предприятинуудта, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ илангаяа дутагдалтай байдаг. Зарим предприятинуудта социалис мүрысөөнэй гурим баталагдаагүй байдаг болошонхой. Энэ хүдэлмэри Горхоной леспромхододо, «Бурятцелинстрой» трестын автоколонноодо, 590-дахи ПМК-да болон бусад предприятинуудта ехэ дутагдалтайгаар ябуулагдана. Түмэр харгын Улаан-Үдын энергоучастогта социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг болзортоо согсологдоногүй.

Иимэ дутагдалнуудые саашадаа тэсэжэ болохогүй. Социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар эмхидхэжэ, дүнгүүдыень саг соонь согсолхо, ажалшадай дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри улам hайжаруулха зорилго предприяти бүхэнэй партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай нангин уялга болоно.

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөн республикын промышленна предприяти, транспорт болон барилгын организаци, холхоо холбооной болон худалдаа наймаанай эмхи, ажалшадай эрилтэ хангадаг предприяти бүхэндэ үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байнхай. Коллектив, хүдэлмэришэн бүхэн партиин съездын хүндэлэлдэ абаhан уялгаяа амжалтатай дүүргэжэ, юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорhоонь урид бэелүүлжэ, республикынгаа арадай ажахын бүхы hалбариие хурдан түргэнөөр хүгжөөхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): Улаан-Үдын локомотивна депогой мастер П. В. Таракановский, БурАССР-эй ЦНТИ-гэй главна инженер С. С. Ельцин, Яруунын загаhанай заводой директор В. К. Орлов, Улаан-Үдын рембытприборой директор П. А. Малханов.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛ

Үгэ хэлэлгые эхилhэн партиин Улаан-Үдын Октябрьска райкомой 1-дэхи секретарь **А. Д. Чукаев** районой ажалшадай шиидхэжэ байhан зорилгонууд тушаа тогтон хэлэээ. Районой ажалшад үнгэрhэн табан жэлэй хугасаада үйлэдбэриин хэмжээе 70 процентээр, ажалай бүтээсые 50,6 процентээр дээшэлүүлhэн байна. Экономикоёо улам саашань хүгжөөхэтэй хамта, кадрнуудые хүмүүжүүлэн ургуулха, тэдэнэй техническэ бэлэдхэл, политическэ болбосорол дээшэлүүлхэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулагдажа байгаа. Ажахын хүтэлбэрилхы тушаалтадай тусхай hуралсал, түрүү дүй дүршэлэй hургуули эмхидхэгдэhэн юм. Мэргэжэл мэргэжэлээр конкурснууд үнгэргэгдэнэ. Тусхай дунда, дээдэ мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдэй тоо район дотор 1,5 дахин олошороо.

Олонхи предприятинууд табан жэлэй, 1970 оной түсэб амжалтатайгаар дүүргээ. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ түсэб мүн лэ дүүргэгдэhэн байна. Гэбэшье шиидхэгдэхэ ёhотой олон асуудал, усадхагдаагүй олон дутагдал бии. Гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлдэг болохо гэhэн шухала зорилгомнай үшөө дүүргэгдэнэгүй. Барилгын хоёр организаци, нэрлэбэл, 7-дохи СМУ, мяха-консервын комбинадай СМУ гээгдэлдэ оронхой. Иимэ ушар ехэнхидээ юуhээ болоноб гэхэдэ, түсэб зохёон табилга үшөө гуримшуулагдаагүй байhаар. Урдань үгтэhэн түсэб жэлэй туршада оло дахин hэлгэгдэнэ. Энэ жэлэй эхиндэшье иимэ ушар дайралдаба. Январиин дүүрэхэ багта барилгын 1971 оной түсэб тодорхойлогдоhон байна.

Байгша оной хугасаада район дотор олон гэр байра, кондитерска фабрика, культурын институт гэхэ мэтэ баригдажа дүүргэгдэхэ ёhотой юм. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалнууд шиидхэгдэхэ ёhотой. Районой ажалшад өөhэдынгөө партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ hаяхан хүдэлмэриингөө үрэ дүн согсолhон, 1971 оной социалис уялга баталан абаhан байна. Тиихэдээ хүдэлмэриингөө дутагдал усадхаха асуудалда гол анхарал хандуулаа.

Социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхээд, үрэ дүнгүүдыень саг соонь элирүүлээд байхада, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл улам дээшэлнэ гэжэ авиазаводой завкомой түрүүлэгшын орлогшо **М. И. Старков** онсо тэмдэглэбэ. Заводой партком, завком социалис мүрысөөнэй, шан барюулгын гурим эртээнhээ тодорхойлжо, хүдэлмэришэдые танилсуулдаг, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг. Мүрысөө иигэжэ эмхидхэн хүтэлбэрилхэдэ тэрэ элсүүлхы, зоригжуулагша үүргээ заатагүй дүүргэдэг гээшэ.

Бүхы талаараа тодорхойлогдоhон, зүбшэн хэлсэгдэhэн социалис уялга абтадаг. Тэрэнээ дүүргэхын тула бүхы хүдэлмэришэд хабаадалсана. Мүрысөөнэй үрэ дүн участок, цех бүхэндэ согсологдоно, hүүлээрнь завод соогоо эрхимлэгшэд тодорхойлогдоно. Түрүүшүүлые урмашуулха ехэ удха шанартай. Тэдэнэй дүй дүршэлые халан абалсаха, бүгэдын шадабари болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэдэг. Хүдэлмэришэд өөhэдын жэлэй, мүн табан жэлэй социалис уялга абана. Эдэ бүгэдын ашаар заводто табан жэлэй эхинhээ хүдэлжэ байhан бүхы хүдэлмэришэд өөhэдынгөө табан жэлэй даабари дүүргэhэн байна. 532 хүн 1972 оной түсэбөөр, 362 хүн бүри 1973 оной түсэбөөр ажаллажа эхилээ. Заводой 14 түрүүшүүл, тэрэ тоодо фрезеровщица Г. И. Куклина, слесарь И. М. Звягинцев, хабсаргагша А. Д. Истомин болон бусад хоёр табан жэлэй даабари дүүргэнхэй. Мастернууд М. А. Селивановай, А. А. Борисовагай, Б. Х. Рабдановай, С. Ш. Гармаевай хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бүлэгүүд социалис мүрысөөндэ оло дахин түрүүлжэ гараhан юм. 8-дахи, 9-дэхи, 10-дахи, 23-дахи, 95-дахи цехүүдэй коллективүүд hайн үрэ дүн туйлана.

Заводой коллектив техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудалда гол анхаралаа хандуулдаг болоо. Энэшье ойлгосотой. Наука, техникын туйлалта үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээгүй, цехүүдые техническэ талаарнь зэбсэгжүүлжэ байгаагүй hаа, урдахи зорилгоёо дүүргэжэ шадахагүйбди. Энэ тэмсэлые заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд толгойлон ударидана.

Буряадай автотранспортна управлениин начальник **Г. И. Ануев** автомобильна транспортые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ асуудалда үгэсэ зорюулба. Промышленна зарим предприятинууд автомашинануудые саг соонь сүлөөлнэгүй, мүн ашаа тээлгые унжагайруулна. Тиимэhээ автомобильнуудай миин байха саг ехэ. Пассажирска транспортын хүдэлмэридэ горитой дутагдал бии. Нүхэр Ануев бии байгаа эдэ дутагдалнуудые зайсуулха шухала тухай тэмдэглээд, управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй 1971 оной зорилго тухай тогтон хэлээ. Шэнэ табан жэлэй туршада республикын автопарк шэнэдхэгдэхэ юм. Бага автомашинануудай орондо 8—12—16—24 тоннын ашаа шэрэхэ прицептэй машинанууд абтаха. Тэдэниие зүбөөр хэрэглэхын тула предприятинуудта тусхай харгы бэлэдхэхэ, склад, баазануудые ургэдхэхэ, ашаа буулгаха, тээхэ ажалые оньhожоруулха шухала тухай тэрэ онсо тэмдэглээ.

— Модошодой зүгhөө танда амар мэндые хүргэнэб,—гэжэ Хандагайн леспромхозой бага комплексно бригадые даагша **Н. Ф. Семенов** үгэээ эхилээд, бригадынгаа, модо бэлэдхэлэй участогай ажал хэрэг тухай хөөрэжэ үгэбэ. Наранай модо бэлэдхэлэй Үлэнтын участок бага комплексно табан бригадаhаа бүридэнхэй. Участогай модошод даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Мүн манай бригада табан жэлэй хугасаада 102 мянган кубометр модо арадай ажахыда үгэhэн байна. Нүхэр Семенов бригадын ажалай эмхидхэл тухай хэлээ. Модошод дүй дүршэлөө дээшэлүүлжэ, бэе бэедээ туhаламжа хүргэн ажаллана.

Саашань нүхэр Семенов модошодой ажалда hаад ушаруулдаг зарим баримтануудые элирүүлээ. Модошод 80—90 километр ошожо модо отолно. Автобус хүушан, ходо эбдэрнэ. Двигателиень hэлгэхэ гэхэдэ, тэрэнь олдодоггүй. Мүн «Забайкаллес» комбинат түсэб табилгада анхарал ехэтэйгээр ханданагүй, тиимэhээ леспромхоздо үгэhэн түсэбөө хэды дахин хубилгана гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ. Түрүүшээр энэ жэлдэ леспромхоздо модо бэлэдхэхэ бага түсэб үгтэhэн байгаа. hүүлээрнь тэрэнээ 2-3 дахин нэмээ. Бага түсэбэй абтахада, зарим хүдэлмэришэд ондоо тээшэ ошохо баатай болоhон юм.

Урдаа табигдаhан зорилгоёо түмэр замшадай хэр зэргэ дүүргэжэ байhан тухай Улаан-Үдын отделениин начальник **А. А. Кванталиани** тогтон хэлээ. Үнгэрhэн табан жэл манай отделенидэ онсо илгаатай байба гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Түмэр замай Слюдянка—Петровск-Забайкальский участок электрижүүлхэ харюусалга ехэтэй хүдэлмэри хэгдээ. Энэ ажалда 60 миллионhоо дээшэ түхэригэй капитальна hомололго хэрэглэгдэhэн байна. Барилга-хабсаралгын 28 поездын, 10 трестын, мүн отделениин олон хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар электрижүүлгэ хэгдээ, хэдэ мянган километр утатай тусхай проводанууд татагдаа.

Отделениин харгыгаар жэл ерэхэ бүри арадай ажахын ехэ ашаан шэрэгдэнэ. Табан жэлэй хугасаада ашаа шэрэлгэ 52 процентээр ехэ болоо. Түмэр замшад ашаа тээхэ 1970 оной түсэбые 100,2 процент, ашаа буулгаха даабариие 104,7 процент дүүргэбэ. Гэхэтэй хамта отделениин хүдэлмэридэ горитой дутагдал бии байhаар. Вагонуудай миин байха ушар үшөө ехэ, локомотивууд ашаг ехэтэйгээр хэрэглэгдэнэгүй. Манай коллектив үнгэрhэн жэлэй үрэ дүнгhөө тобшолол хэжэ, 1971 оной эхинhээ хойшо дутагдалаа усадхажа эхилээ. Январь соо технико-экономическа талаараа hураггүй hайн үрэ дүн туйлагдаhан, арадай ажахын ашаа шэрэhэн 3700 вагон графигhаа урид сүлөөлэгдэhэн байна.

Түмэр замшадай промышленна предприятинуудай хамтадаа шиидхэхэ зорилго ехэ. Отделениин харгыгаар ехэ ашаа шэрэхэтэй хамга, республика доторнай энэ хүдэлмэри ургэдхэхэ арга боломжо үгы байhаар. Ашаа буулгаха оньhожоруулагдамал тусхай газар үнинhөө хэрэгтэй болонхой. Теэд энэ асуудал нобшо удаанаар шиидхэгдэнэ. Вагонуудhаа ашаа буулгаха, тээхэ ажал предприятинуудта мүн лэ оньhожоруулагдаагүй байhаар. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ саг ерээ.

— Манай коллектив продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха табан жэлэй, мүн 1970 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн юм,—гэжэ нарин сэмбын фабрикын директор **В. И. Говенько** мэдүүлээ. 1970 оной түсэбhөө гадуур 43 мянган метр нарин сэмбэ нэхэгдэн гаргагдаа. Табан жэлэй үедэ фабрика шэнэдхэн хубилгагдажа, үргэдхэгдэжэ байна. Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хүдэлмэришэдтэ олгогдоо. Хуушарhан түхеэрэлгэнүүд hэлгэгдээ. Нооhо hамнадаг бүтээсэ ехэтэй шэнэ аппарадуud тодхогдобо, сэмбэ нэхэлгын, гоёон үнгэлхэ цехүүд шэнэ түхеэрэлгэ, станогуудаар хангагдаба.

Фабрикада табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ 78,6 процентээр дээшэлээ. Гол фонднуудhаа продукци абалга ехэдхэгдээ. Манай коллектив туйлаhан амжалтаараа hанаагаа амарнагүй. Ороной түрүү предприятинуудhаа жэшээ абан, технико-экономическа ашаг үрэеэ дээшэлүүлхэ, зарим түхэлэй бүдүүдтэ эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэг абаха зорилго урдаа табяабди. Тиихэтэй хамта фабрикаяа шэнэдхэн хубилгаха, шэнэ цехүүдые бариха, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгээр хангаха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Партиин XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаhан сэмбэ нэхэгшэд 1971 оной социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө шармайн оролдожо байна.

Арад зоной ажаhуудалай эрилтэ хангадаг предприятинуудай хүдэлмэри тухай министр **Г. А. Еремин** тогтон хэлээ. Арад зоной эрилтэ хангаха шэнэ предприятинууд республикын хүдөө тосхонуудта баригдаа. Хангалгын культура дээшэлүүлэгдэжэ байна.

— Манай коллектив олон бэрхэшээлэй дайралдабашье, ажахын 1970 оной түсэбые продукци худалдалгаар 101,4 процент, олзо доход оруулгаар 100,3 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар 105,1 процент дүүргээ,—гэжэ мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь **А. И. Улаханов** хэлэбэ. hүүлэй жэлнүүдтэ комбинадай үйлэдбэри техническэ талаараа шэнээр зэбсэгжүүлэгдээ. 1971 ондо желатин хэдэг цех, техническэ фабрикануудай цех, колбаса хэдэг завод шэнэдхэн байгуулагдаха юм. Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ 1970 онойхитой сасуулхада, энэ жэл 300 мянган түхэригөөр ехэ мүнгэн зөөри гаргашалхаар хараалагдаба.

Үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлэн хэрэглэхэ, алмалта арьбалалта хэхэ гэжэ комбинадай хүдэлмэришэд тэмсэнэ. Энээнэй ашаар жэл соо 600 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ 300 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлхэ харалга 1971 ондо үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

Комбинадай коллектив партиин XXIV съездын хүндэлэлэй, мүн энэ жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ социалис мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ уялга абаа. Продукци худалдаха 1971 оной түсэбые 500 мянган түхэригөөр, тэрэ тоодо түрүүшын кварталай түсэбые съездын нээгдэхэ үдэр болотор 50 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ хараалагдаба. Колбаса хэдэг заводойхид съездын нээгдэхэ үдэр урдань алмаhан зүйлнүүдээр продукци үйлэдбэрилхэ юм. Жэлэй түсэбhөө гадуур 200 тонно мяхан, тэжээлэй 50 тонно гурил, 300 мянган баанхэ консервэ үйлэдбэрилхэ уялга абтаа.

Нүхэр Улаханов үгэээ үргэлжэлүүлхэ зуураа, комбинадай хүдэлмэридэ hаад ушаруулдаг зарим баримтануудые элирүүлбэ. Комбинат жэгдэ hайнаар хүдэлнэгүй. Продукциин 50 гаран процентнь hарын hүүлшын 10 хоног соо үйлэдбэрилэгдэнэ. «Скотпром» трест, хүдөө ажахынууд гүрэндэ мал тушааха графигаа таhалдуулжа, комбинадые иимэ хүшэр байдалда оруулна.

Хүдэлмэришэдэй ажалhаа гаража, ондоо тээшээ ошохо ушар үшөө олон. Хүдэлмэриин сагые дэмы гээхэ ябадал усадхагданагүй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээд, хүдэлмэреэ hэлгэжэ ябадаг хүнүүдтэ шанга эрилтэтэйгээр хандаха дурадхал оруулба. Тэдэнэй ажалда ороhон ондоо предприятида разрядайнь ёhoop тусхай шалгалта барюулха, урмашуулгада хүртүүлэнгүй байлгаха гэхэ мэтэ хэмжээ абадаг болоо hаа, хайхарамжагүйгөөр ажалда хандагшадай тоо үсөөржэ болохо hэн гэбэ. Ажалай ямар нэгэ мэргэжэл, тэдэнэй онсо илгаа мэдэхээр дунда hургуули дүүргэгшэдые хүмүүжүүлхэ, хүдэлмэришэнэй мэргэжэл тухай тэдэндэ хөөрэхэ шухала тухай тэрэ тэмдэглээ.

Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэриин үрэ дүн тухай Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо **С. М. Баженов** хэлээ. 1969 онойхитой сасуулхада, 1970 ондо hураггүй ехэ эд бараан худалдагдаа. Загарайн, Зэдын, Түнхэнэй, Хяагтын райпотребсоюзууд, Баунтын райпо худалдаа наймаа hайжаруулаа. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд табан жэлэйнгээ даабариие 101 процент дүүргээ гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаhан 40 процентын ургалта туйлаха аад, тэрэнээ 44 процентдэ хүргэhэн байна.

Үгэ хэлэгшэ табан жэлэй туршада худалдаа наймаанай hайжаруулагдаhан тухай хэлэхэ зуураа, хэдэн тоо, баримта дурдаба. Хэрбээ 1966 ондо хүн бүхэндэ абажа харахада жэлдээ 326 түхэригэй эд бараан наймаалагдаа hаа, табан жэлэй hүүлшын 1970 ондо 444 түхэригэй эд бараан худалдагдаhан байна. Буркоопсоюзай материально-техническэ үндэhэ hуури бэхижүүлхын тула табан жэлэй хугасаада капитальна барилгада 13530 мянган түхэриг гаргашалагдаа. 403 хүнэй ажаллаха магазинууд, 944 хүнэй hууритай столовонууд, 8 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай складууд, 370 тонно багтаамжатай холодильнигууд, мүн ондоо барилга хэгдээ.

Гэхэтэй хамта материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулга эд бараанай эрьесын ургалтаhаа гээгдэжэ ябаhаар! Шэнэ техникэ тодхохо, худалдаа наймаанай түрүү онол арга хэрэглэхэ талаар hүүлэй жэлнүүдтэ горитой алхам хэгдээ. Олон магазин hэльбэн заhабарилагдаhан байна. Табан жэлэй хугасаада худалдаа наймаанай 240 предприяти шэнэдхэн хубилгагдаа. Энээнэй ашаар 3,5 мянган дүрбэлжэн метр нэмэлтэ талмай бии болоо. Худалдаа наймаанай хуушан талмайнуудые hэльбэн заhабарилхада, шэнэ магазинуудые барилгаhаа хоёр дахин хямда байха юм.

Эд бараанай, эдеэ хоолой ассортимент олошоруулха, худалдаа наймаанай культура hайжаруулха тухай нүхэр Баженов тогтон хэлэбэ. Тиихэдээ арад зоной хэрэглэмжэ хангаха министерствын, түлишын промышленностиин предприятинууд хүдөөгэй худалдаа наймаанда муу шанартай избёсхо, хирпиисэ үгэнэ гэжэ тэрэ шүүмжэлээ.

— 1970 он манай коллективтэ ехэ баясама илгаатай байгаа,—гэжэ «Электромашина» заводой главна конструктор **Г. В. Петушкин** тэмдэглээ. Заводой бүтээдэг 8 түхэлэй электродвигательнүүдтэ эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэг олгогдоо. Хэдэн түхэлэй электродвигательнүүд ВДНХ-гай 1-дэхи шатын дипломдо хүртэhэн байна. В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ hайн үрэ дүн туйлаhанайнгаа түлөө завод КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй Улаан тугта хүртөө hэн. Мүн табан жэлэй, 1970 оной түсэб болзорhоо урид дүүргэгдээ.

Экономическа талаараа hайн үрэ дүн туйлагдаhан байна. Эрхим hайн шанартай электродвигатель бүтээдэг болоhоной ашаар, арадай ажахыда 1026 мянган түхэригэй ашаг олзо үгтөө. Эрхим зэргын продукци бүтээхэ тэмсэл республикын зарим түрүү предприятинуудта, жэшээлхэдэ, «Теплоприбор» заводто, нарин сэмбын фабрикада, ондоо зарим предприятинуудта ябуулагдана, энэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлжэ, шанарай талаар Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртөө hаань, ехэ баясама байха hэн гэжэ тэрэ хэлээ.

Саашань үгэ хэлэгшэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ асуудалнууд тушаа тогтоо. Заводто табан жэлэй хугасаада ажалай бүтээсэ 6 процентээр дээшэлhэн байна. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха зорилгын табигдаад байхада, үйлэдбэреэ шэнээр зэбсэгжүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ шухала болонхой. Техническэ талаараа баримталагдаhан нормын хубинь заводто оройдоо 15—20 процент болоно. Энэ тон бага, экономическа хүдэлмэриин дутагдалтай байhые гэршэлнэ. Техническэ талаараа баримталагдаhан нормо нэбтэрүүлбэл, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ горитойгоор нүлөөлхэ юм.

Завод бүтээн гаргадаг продукциингаа бүхы номенклатурые hүүлэй 2 жэл соо hэлгэжэ шадаа. Технико-экономическа талаараа нарижуулагдаhан автокранууд бүтээгдэжэ эхилээ. Заводой конструктор, технологууд «АО4-280» түхэлэй шэнэ электродвигатель бүтээхэ бэлэдхэл хэжэ байнхай. Гадна нефтехимическэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ ВАСО 10-19-16 электродвигатель дэлхэй дээрэ түрүүшынхэеэ манай заводто хэгдэхэ болоо. Түрүүшын иимэ 500 электродвигатель 100 мянган түхэригэй олзо арадай ажахыда үгэхэ юм.

Энэ жэлдэ 1970 онойхиhоо hураггүй олон автокран, электродвигатель, электрокипятильник бүтээхэ даабари заводто үгтэбэ. Дээшэлүүлэгдэhэн түсэбөө дүүргэхэ арга боломжо заводто бии. Манай коллектив арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэжэ, 1971 оной түсэб, абаhан социалис уялгаяа дүүргэжэ, партиин XXIV съездые, заводой 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха байhандаа батаар этигэнэ гэжэ нүхэр Петушкин мэдүүлээ.

Коллективэй хүдэлмэриин үрэ дүн, саашанхи зорилго тухай Галуута-Нуурай шахтоуправлениин главна инженер **А. И. Темерев** зүблөөндэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Технико-экономическа талаараа табан жэлэй түсэбэй дүүргэгдэhэн байбашье, шахтоуправлениин хүдэлмэридэ горитой дутагдал бии байhаар. Продукци худалдаха түсэб дүүргэгдээгүй байна. Түмэр замай вагонууд саг соогоо үгтэнэгүй, заримдаа сэбэрлэгдээгүй, хооhон болгогдоогүй вагонууд шахтоуправленидэ эльгээгдэнэ гэжэ тэрэ түмэр замшадые шүүмжэлбэ.

Шулуу нүүрhэ ехээр малтан абаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонууд дууhан хэрэглэгдэнэгүй. Зарим шахта, лаванууд бүтээсэ ехэтэй комплексно түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Даабаряа хоёр үлүүлэн дүүргэдэг бригада, шахтернууд олон. Жэшээлхэдэ, П. В. Балалаешниковай даадаг бригада «ЭКГ-4» экскаваторай бүтээсые нэгэ миллион кубометртэ хүргэhэн байна.

Партиин XXIV съездын ажалай вахтада жагсаhан В. С. Мажаровай даадаг оньhожоруулмал комплексын бригада нёдондо сүүдхэдэ дунда зэргээр 600 тонно шулуу нүүрhэ малтан абадаг байhанаа, январь соо бүтээсээ 1000 тоннодо хүргэбэ. Сүүдхэдээ 1000 тонно шулуу нүүрhэ малтадаг бригаданууд орон соомнай хомор, оройдоо 108 юм. ... рүүшүүлэй, бригаданууд... тээсэ туйлабашье, шахтоу... механизмууд ашагтайгаар ... дэнэгүй. Шулуу нүүрhэ ... ха, ашаха, буулгаха, шэрэ... ажалай оньhожоруулагдаhа... шье, ажалай бүтээсэ го... дээшэлнэгүй гээшэ. Шахто... hүүлэй олон жэлнүүдэй ... газар дороhоо шулуу нүү... тан абаха даабаряа дүүргэ...

Нүхэр Темерев эдэ, мүн ... дутагдалнуудые дурдаад, ... гол шалтагаануудые элир... харин түмэр замшадые шү... экскаватор, бульдозер ... тусхай газар үгы, запасн... нууд дуталдана гээд үгээ... hан байна. Шахтоуправле... дэлhээ гарахын тула хүтэл... дэй, инженерно-техническ... рилэгшэдэй ямар хэмжээ ... байhан тухай тэрэ тогтон...

Гэр барилгын комбинад... дир Георгий Иосипович П... рэ республикадамнай hайн ... болонхой. Тэрэнэй даадаг ... соо талын ажал хэдэг бри... жэлэй даабариие дүр... жэл соо дүүргээ ha... лайнь шанар hайн бай... хэр **Песков** республикан... лөөнэй трибунада гаража ... Тиихэдээ гэр барилгын ко... коллективэй хүдэлмэриин ... үрэ дүн тухай, өөрынгөө ... hанамжа тухай хөөрэжэ үг...

Комбинадай коллектив... ониие муу бэшээр түгэсхөө... хабсаралгын хүдэлмэри ... байра ашаглалгада тушаа... дүүргэгдэhэн байна. Бари... нар зарим тэды hайжар... Мэргэжэл шадабаряа дэ... hургуулида олон хүдэлмэри... ража гараа.

— Манай бригадын го... хэн 2-3 мэргэжэл шу... Бригадымнай 85 процентн... разрядтай болонхой. Ажа... hожоруулмал арга хэрэглэ... сээ 150—160 процент хү... —гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Соц... рысөөнэй үрэ дүн бригад... бүхэндэ согсологдоно, ажа... шадтай шанга тэмсэл ябу... Нүхэр Песков ажалда h... руулдаг зарим ушар элир... руулаа. Үбэлэй үедэ бари... хэгдэнэ. Проектнэ докуме... соогоо үгтэнэгүй, шанар... байдаг. Санитарно-техническ... ралга хэхэ тусхай орга... өөhэдынгөө ажал саг соонь ... дэггүй, тиимэhээ барилга h...

Түрүү дүй дүршэл д... шэнэ онол арга нэбтэрүү... далда бага анхарал ханду... Сэхэ үйлэдбэри дээрэ ажал... рүүшүүл, бригадирнууд ... заар, областиин түрүү бари... эльгээгдэжэ, дүй дүршэлдэ... нагүй. Шэнэ техникэ, түрү... логи нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ё... харал хандуулагданагүй. ... талмайнууд муу шанартай ... избёосхо, модон зүйлнүүдээ... рама, үүдэнүүдээр хангагд... даа. Барилгын шанар hайж... тула ажалай журам бэ... түрүү дүй дүршэл нэбт... hаад ушаруулдаг дутагд... дары зайсуулха хэрэгтэй ... зүб тобшолол нүхэр Пес... Бригадын гэшүүд парти... съездын хүндэлэлдэ абаhан ... уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэ ... сэ шадалаа элсүүлхэ гэжэ ... дэ хабаадагшадые тэрэ найд...

— Таhалгаряагүй hайн... дэг хэлхеэ холбоон арадай ... хүгжөөхэ хэрэгтэ аргагүй ... шанартай юм,—гэжэ хэлхее... ной управлениин үйлэдбэри... ческэ таhагай главна инже... **Дашинимаев** тэмдэглээ. Тии... табан жэлэй хугасаада хэл... боо хүгжөөхын тула капита... рилгада ехэ мүнгэ hомолхо... лагдана. Үнгэрhэн табан жэ... республикымнай хэлхеэ хол... жэжэ байгаа. Шэнэ АТС-ү... аймагай түб тосхондо бари... колхоз, совхозуудта телеф... байгуулагдаа. Телевидени ех... жэжэ, «Орбита» станци, т... онно дамжуулгын 2-дохи ... 10 ретранслятор, үнгэтэ ... абаха лини баригдаhан бай...

Шэнэ табан жэлдэ Окт... Железнодорожно районууд... байгуулагдаха, түбэй АТС ... дэжэ. үшөө 2000 номер ... юм. Хүдөөгэй долоон район ... хэлхеэ холбоотой болгогд... раалагдана. Телевизионно д... абаха лининүүд Баргажан ... Закаменск городто, автома... хүдэлхэ телеграфна станци... Үдэдэ баригдаха.

Гэбэшье хэлхеэ холбоо ... скэ талаарнь шэнээр зэбс... арга боломжонууд хүсэд хэр... нэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэм...

Зүблөөнэй түгэсхэлдэ парти... комой 1-дэхи секретарь **А. У. ...** **гоев** дэлгэрэнгы үгэ хэлэ... hалбаринуудай хүдэлмэришэд... табигдаhан шухала зорил... элирүүлhэн байна.

Промышленностиин, ба... транспортын, хэлхеэ холбоо... далдаа наймаанай, арад зон... hуудалай эрилтэ хангадаг пр... тинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ... оной социалис уялга зүблөөн... баталан абтаа.

РОССИН ТАРЯАН ДАЛАЙ

Россин Федерациин таряашад элбэг баян ургаса хуряажа, Эхэ оронойнгоо алтан тарянанай абдарта хубитаяа ехээр оруулжа, наймадахи табан жэлэй түсэб дүүргэбэ. Гансал үнгэрэгшэ жэл 112 миллион тонно ооробон абтаба. Тэрээнэйнгээ 45,6 миллион тонные Эхэ орондоо худалдаһан байна. КПСС-эй XXIII съездын республикын урда табиһан зорилгонь амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

ТАСС-ай корреспондент Д. Смирнов РСФСР-эй хүдөө ажахын министр Л. Я. Флорентьевтэй уулзажа, амжалтануул тухай, шэнэ табан жэл соо Россин хүдөө ажахын хүгжэлтэ тухай хөөрэжэ үгыт гэжэ хандаба.

Ороной экономикын хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха, колхозуудай материально-техническэ бааза али болохоор бэхижүүлхэ зорилготой хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые Коммунис парти, Совет правительство һүүлэй жэлнүүдтэ бэелүүлээ гэжэ министр хэлэбэ. В. И. Ленинэй түрһөөр 100 жэлэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн—тэрэнэй үргэлжэлэл—партиин XXIV съездые хүртэлэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөн хүдөөгэй зониие эмхидхэн хүдэлгүүлхэ ехэхэн хүсэ болоһон байна.

1966—1970 оной табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, түргэлдэһэндэ орходоо түргэноор тариан ажал хүгжэжэ байба. Хэрбээ урдахи табан жэлдэ жэл бүри 77 миллион тонно ооробон хуряагдадаг байбал, үнгэрэгшэ табан жэл соо жэлэй 100 миллион тариан республикын соомнай абтажа байба. Урдахи табан жэлэйхидэ орходоо 45 миллион тонно ехэ ооробо гүрэндөө худалдаабди. Табан жэлэй турша түсэбһөө гадуур 23,8 миллион тонно ооробон худалдагдаба. Дайнай урда тээ, 1940 ондо эгээл эды шэхэн ооробо таряа Росси бүхыдөө абаһан юм.

Кубаниин, Поволжиин, Оренбургэй областиин таряашадай амжалтань СССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси дээрэ тусгаар тэмдэглэгдээ һэн. Теэд Россин тарьян талайда тэдэнэр ямараар хубитаяа оруулааб?

— Россин тарьялантай ургаса иимэ хаанагүй үнгэрэгшэ жэл һайн байгаа, дунда зэргээр гектарай 15,6 центнер ургаса бүхы дээрээ абтаба.

Краснодарай хизаарай тарьяашад 2 миллион гаран гектарһаа га бүхэндэй 35,2 центнер ооробо, гол түлэб пшеницэ хуряажа абаһан байна. Кубаниин 10 район гектарай 40 центнер, түрүү зарим ажахынууд—45—50, 50 гаран центнер хуряажа байха юм.

Хойто-Осети, Кабардино-Балкари, Белгородско ба Воронежско областьдо элбэг баян ургаса хуряагдаа.

Волгоградска, Пензенскэ, Ульяновска, Куйбышевска, Саратовска областьнуудай, Башкирай ба Татарай АССР-эй тарьяашад хэһэн ажалайнгаа ашэ харюулаа. Алтайн ба Красноярска хизаарнуудай, Омско, Новосибирскэ, Томско, Кемеровскэ, Эрхүүгэй областьнуудай колхозууд, совхозууд һайн ургаса абаа.

Оренбургын колхозууд ба совхозууд ойн баярай жэлдэ элбэг баян ургаса абажа, Эхэ оронойнгоо абдарта 3,8 миллион тонно таряа адхаба.

Хара хүрьһэтэбэшэ зонодо 43 процент ехээр, Ураалда—48, Алас-Дурна зүгтэ—65 процент ехэ ургаса абтаба.

— Ургаса ехээр абалгада ямар юумэ туһалһан байнаб?

— Хамагай түрүүн хүдөө ажахые түргэнөөр, хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ гэһэн, колхозууд ба совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һууриие бэхижүүлхэ, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ экономическа аргануудые һайжаруулха гэһэн партиин хараа шугамые шууд бэелүүлһэнэй ашэ үрэ энээндэ туһалба гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Үнгэрэгшэ табан жэл соо 24 процент ехэ трактор, хоёр дахин шахуу ехэ минеральна утэгжүүлгэ хүдөө ажахыда үгтэбэ. 1965 ондо, жэшээнь, ооробото ургамалнуудта 2,8 миллион тонно минеральна утэгжүүлгэ оруулагдаа һэн, 1970 ондо 10 миллион гаран тонно оруулагдаа. Мүн лэ энэ үе соо нютагай утэгжүүлгэ 35 миллион тонно ехээр таряалан дээрэ гаргагдаа.

Газарай мелиораци 1,5 дахин ехээр бэелүүлэгдэбэ. 1969—1970 онуудай турша соо уһалагдадаг 403 мянган гектар газар, хатаагдаһан 1.020 мянган гектар газар элдүүрилэгдэдэг болобо.

Газар тарьялангай ажалай болбосон һайнаар хэгдэдэг болоһониинь, ургаса ехэтэй шэнэ сортнуудые таридаг болоһониинь таряа ехээр ургуулжа абалгада тон һайн нүлөө үзүүлээ.

Эдэ бүгэдын хажуугаар хүдөөгэй ажалай мүнөөнэй туйлалтые хүсэд хангалтатай гэжэ тоолохоор бэшэ гээд хэлэхэ ёһотойбди.

КПСС-эй ЦК-гай 1970 оной июлиин Пленумэй шиидхэбэриһээ уламжалан, Россин тарьяашадай урда шухала ямар зорилгонууд табигданаб?

— Урдахи табан жэл соо 100 миллион тонно ооробо жэлдэ суглуулдаг байгаабди. Теэд энэ табан жэл соо жэл бүри 116 миллион тонно ооробо суглуулха уялгатайбди. Ооробото ургамалнуудай ургасые гектарай 4 центнерһээ доошо бэшээр дээшэлүүлхэ ёһотойбди. Хүшэршье һаа, энэмнай дүүргэжэ боломоор зорилго гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй тулада газар тарьялангай ажалые болбосон һайнаар саашань ябуулха болонобди.

Россин зоно бүхэн онсо өөрэ байдалтай, өөрын нөөсэтэй. Тиимэһээ колхозууд, совхозууд янза бүриин оролдолго хэшээл гаргаха болоно: зүб севооборотуудые бии болгожо ашаглаха, ургаса һайнтай шэнэ сортнуудые түргэнөөр нэбтэрүүлхэ, үрэһэ ургуулха хэрэг дам саашадань һайжаруулха, хими хэрэглэхэ үргэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ, полевой хүдэлмэринүүдэй болзорые хороохо, шанарыень дээшэлүүлхэ, мелиоративна үргэн ехэ хүдэлмэри бэелүүлхэ хэрэгтэй. Энэмнай хүлеэжэ байхагүй, яаралтай ажал хэрэгүүд ха юм.

Энэ орёо зорилго дүүргэхын тулада материально-техническэ үндэһэн хэрэгтэй. 138 мянган трактор, ашаанай 49 мянган автомобиль, тракторай 159 мянган прицеп, 21,3 миллион тонно минеральна утэгжүүлгэ республикын колхоз, совхозуудта 1971 ондо үгтэхэ юм.

1971 оной түсэбөөр Россин колхоз, совхозууд 45,25 миллион тонно ооробо гүрэндөө худалдаха ёһотой. Энээнэй тулада ургаса дээшэлүүлхэ, шадаһан газартаа — тарилгын талмай үргэдхэхэ хэрэгтэй.

Шэнэ ургасын түлөө тэмсэл эхилбэ. Энэ хабарай тарилгые бүрин түгэсөөр угтаха гэжэ тарьяашад шармайн оролдожо байнад. КПСС-эй XXIV съездэ өөһэдынгөө ажал хэрэгые тэдэнэр зорюулна.

ЧЕЛЯБИНСКА ОБЛАСТЬ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорскын металлургическа комбинадай коллектив булад хайлуулха табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь холо урид дүүргэһэн юм. Мүн лэ 1970 онойнгоо даабари амжалтатайгаар бэелүүлээ. Магниткын булад хайлуулагшад табан жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 430 мянган тонно шэрэм, 582 мянган тонно булад хайлуулһан байна. Эдэнэр табан жэл соо комбинадайнгаа ашаг үйлэдбэриие дээшэлүүлжэ, 1,952 миллион түхэригэй олзо олоһон. Ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэриин хүсэн 90 процентээр ургаа.

Партиин XXIV съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн уряа доро тус комбинадай булад хайлуулагшад хүдэлжэ байна. Эдэнэр шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүдые цехүүд соогоо тодхожо, улам ехээр шэрэм, булад хайлуулхаар эрмэлзэнэ. Һаяшаг «2500» гэһэн хүсэтэ станок эндэ тодхогдоод, туршалга гаража байна.

Магниткын 29-дэхи мартеновскэ пеэшэндэ хүдэлдэг булад хайлуулагшад халаан бүриингөө даабари хододоо үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эдэнэр 1970 он соо габшагайгаар хүдэлжэ, хэдэн удаа рекорд туйлаһан байна. Тиин жэл соогоо 1 миллион 100 мянган тонно булад хайлуулжа, үзэгдөөгүй амжалта туйлаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай эрхим прокатчигууд; булад хайлуулагдажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Магниткын металл адхарна

„ХАБАРАЙ ШЭНЖЭ"

Номой таг

Дүшөөд гаран жэл соо бэшэһэн шүлэгүүдэйнгээ эрхимүүдыень шэлэжэ, мэдээжэ поэт Дольён Мадасон «Хабарай шэнжэ» гэжэ нэрэтэй ном гаргаба. Урда тээнь гаргаһан «Хабарай гэрэл», «Лирикэ», «Хүхын дуунай үеэр» гэһэн номуудһаа абтаһаншье, дайнай үедэ бэшэһэншье, үхибүүдтэ зорюулһаншье шүлэгүүдыень уншахада, Д. Мадасон уянгата поэт гэжэ абаһаар мэдэгдэнэ. Тэрэнэй гүүрһан дороһоо мүндэлһэн олохон мүрнүүд уншагшын зүрхэ дайрахал даа. Һүүлэй үедэ бэшэгдэһэн бишыхан шүлэгүүдэйнь нэгые эндэ харуулха дуран хүрэнэ. Тэрэнь «Һайнаа хэлыш» гэжэ нэрэтэй.

Үбгэн болоһоноо,
Үгсэгэр болоһоноо,
Үерхэ болоһоноо,
Үмхирхэ болоһоноо
яахаа хэлэнэш.
Залуу ябаһанаа,
Залаатай ябаһанаа,
Залан ябаһанаа,
Золтой ябаһанаа
яаран хэлыш.

Нэрэзшье поэдэй шүлэгүүд соо гунигтай мүрнүүд үсөөн. Гуниглан дуулаха газарта поэт шог хаяад, уншагшын уралда миһэлзэл түрүүлхэ:

Хара хээрэе эмээллээд,
Хатараад танда ошуужам.
Хаб нохойгоо гэнжэлээд,
Хоргуу газарта уяарай.

Гэхэ зуура «Дайнай үеын шүлэгүүд» гэһэн бүлэгыень уншахада, тэрэ үедэ амгалан байдалыемнай эбдэжэ ороһон дайсадые үзэн ядахаш.

Дулаан бэшэгүүдэйш уряагаар
Дууша шамдаа, хэрбээ
Бусажа ерээгүй хадамни,
Вуруулаа гэжэ бү һанаарай.
Буурал газарта хушагдаа һаам,
Нэрыем хүбүүндэм һүүлдэ
хэлээрэй!

Иигэжэ поэт бэшэхэдээ, имагтал өөрынгөө бодол харуулаа бэшэ, Эсэгэ ороноо хамгаалан ябаһан олон хүбүүдэй нэрэһээ бэшэгдэһэн ха юм даа.

Тиихэдэ баруун буряадуудай нютагай хэлые поэт олоор хэрэглэһэн байна. Тэрэнь шүлэгэй удхые ойлгохо хэрэгтэ һаалта хэнэгүй, харин авторай хэлые бүри баяжуулан, тон өөрын шэнжэтэй болгоно.

Номойнь шэмэглэл яла-сала бэшэшье һаа, нюдэндэ торохоор. Наймаанай таг дээрэ һаяхан табигдаһан шэлэгдэмэл шүлэгүүдэй ном поэзидэ дуратайшуулай анхарал абаһаар татаба. Мүн шэнжэлэгшэдэйшье анхарал хандуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. ДОНДОГОЙ.

Хориин госпромхозой хүдэлмэришэд олзоборилгын энэ үе соо эрхимээр хүдэлжэ, һайн дүн харуулба. Жэшээлхэдэ, 252 мянга 500 түхэригэй валовой продукци бэлдэхэ түсэбынь 303 мянга 800 түхэригтэ хүргэгдөө. Энэнь 1968 онойхитой сасуулжа үзэхэдэ, 3 дахин ехэ болоһон байна. Эдэнэр олзоборилһон продукциия наймаалха түсэбөө 117 процент дүүргээ гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ 4,1 дахин үлүүлһэн байха юм.

ОЛОН МЯНГАНАЙ ОЛЗОТОЙ

Энэ ажахын ангуушад ан гүрөөл агнадаг, турута зэрлиг ангай мяха бэлдэдэг, жэмэс, һамар суглуулдаг, мүн түлеэ, хамуур, избёосхо гэхэ мэтыешье зундаа бэлдэдэг байна. Эдэ тоологдоһон янза бүриин продукци үйлэдбэрилхэ түсэб мүн лэ үлүүлэн дүүргэгдээ һэн.

Байгша ондо ангуушад болон бусад хүдэлмэришэднай дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан юм. Жэшээнь, ангай 30 центнер мяха бэлдэхэ түсэбөө 45 центнертэ хүргэһэн, жэмэс түүхэ түсэбөө 180 процент дүүргэһэн байна. Гадна түүһэн жэмэсээ сэбэрлэжэ, 13,3 центнер варени шанаад, аймагайнгаа эдеэ хоолой магазинуудта тушааһан байнабди.

Үнгэрһэн жэлдэ ой тайгада хушын һамар элбэгээр ургаһан тула һамар түүхэ түсэбөө дүрбэ дахин үлүүлэн дүүргэжэ, бусадай дундаһаа түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ һэмди. Тиихэдэ 14,5 килограмм бугын эбэр бэлдэгдээ, бадан гэжэ ургамалай 5,5 центнер үндэһэн тушаагдаа.

Манай коллектив түсэбэй ёһоор 10 мянган түхэригэй олзо доход оруулха байһан һаа, тэрэнээ 41 мянган түхэригтэ хүргэжэ, алдарта Коммунис партиингаа XXIV съездые нэрэтэй солотойгоор угтажа байһандаа баяртайбди.

Хориин госпромхозой хүдэлмэришэдэй дунда ажалай түрүүшүүл олон. Тэдэнэй дундаһаа М. В. Свистуновой даадаг Хориин үйлэдбэриин участок тэмдэглэмээр. Тус коллектив ангай арһа тушааха түсэбөө 5 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргээ. Жэмэс, һамар болон бусад продукци бэлэдхэлгээр баһал эрхим амжалта туйлаа.

Ангуушадһаа В. М. Андриевский, А. М. Корнаков гэгшэдые нэрлэнгүй үнгэрхын аргагүй. Нүхэр Андриевский түсэбэй ёһоор 100 хэрмэнэй, 10 булганай арһа тушаахын орондо, 300 хэрмэ, 30 булга бариха уялга абаһан байгаа. Мүнөө тэрэ уялгаяа сүм дүүргэжэ шадаа.

Ангуушан А. М. Корнаков мүн лэ горитой амжалтатай. Энэмнай ангай мяха тушаахаар мэргэжэнхэй хүн. Энэ жэлэйнгээ түсэб нүхэр Корнаков 10 дахин үлүүлэн дүүргэһэн байна.

А. ДАМБИНОВ,
Хориин госпромхозой директор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хориин госпромхозой ахалагша ангуушан. Хори тосхондохи үйлэдбэриин участогые даагша М. В. Свистунов.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Үнэр эжынэртэ— орден, медальнууд

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө 1971 оной январиин 26-да Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум олон үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «Эхын алдар» орденуудаар, «Эхын медаль» гэһэн медальнуудаар шагнаха тухай Указуудые гаргаба. Үндэр хайрада хамта 175 эхэ, тэрэ тоодо Хэжэнгын аймагһаа 33, Захааминай—26, Зэдын—24, Кабанскын—16, Сэлэнгын—13, Хориин—12, Мухар-Шэбэрэй—9, Түнхэнэй—7, Бэшүүрэй—6, Прибайкалиин—4, Хяагтын—6, Улаан-Үдэ городой Советскэ—8, Железнодорожно районһоо 3 хүн хүртэбэ.

«Эхын алдар» гэһэн I шатын орденоор Бубей Дамбаевна **Будаева**—Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, Анна Васильевна **Малыгина**—«Коммунизм» колхозой гэшүүн, Бадмаханда Батомункуевна **Очирова**— Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, Намжилма **Бальжинимаева**—Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, Дулмажап Соктоевна **Ринчинова**—Алташын адаг тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, Екатерина Эхиритовна **Балданова**—Хэжэнгын аймагай «Загастайн» совхозой хүдэлмэришэн, Анастасия Ивановна **Казанцева**—Хоорхэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, Дэжэдханда Эрдынеевна **Шойсоронова**— Усть-Орот тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр шагнагдаба.

«Эхын алдар» гэжэ II-дохи шатын орденоор шагнагдагшадай дунда Зэдын аймагһаа Цырен-Ханда Батуевна **Аюшеева**—Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, Галина Васильевна **Кустова**— Борьёогой совхозой хүдэлмэришэн, Долгорсурун Лубсанчойдоровна **Сосорова**—«Мир» колхозой гэшүүн, Кабанскын аймагһаа Елизавета Прокопьевна **Мындускина**—Корсаково тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, Евгения Афанасьевна **Черных**—Закалтус тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр; Сэлэнгын аймагһаа Веренеса Ивановна **Волосатова**—Дээдэ-Һутэй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр, Захааминай аймагһаа Янжима Шагдуровна **Дымпилова**—Далахайн совхозой хүдэлмэришэн, Дэмэгма Хубушиновна **Шагжеева**—Санагын совхозой хүдэлмэришэн болон бусад, хамтадаа 19 эхэнэрнүүд.

«Эхын алдар» гэжэ III шатын орденоор 26 эхэнэрнүүд шагнагдаа гэбэл: Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой хүдэлмэришэн Дулма Цыбиковна **Донеева**, Кабанскын аймагай Ранжурово тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Анастасия Николаевна **Алботаева**, Сэлэнгын аймагай Дээдэ-Һүтэй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Цырен-Ханда Дашиевна **Будаева**, Улаан-Үдын Советскэ райондо ажаһуудаг гэрэй эзэн эхэнэр Галина Леонидовна **Зимирева**, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хүсөөтэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Балдама **Балсанова**, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ринчин Сыреновна **Мурдонова** болон бусад.

«Эхын медаль» гэһэн I-дэхи шатын медаляар 46, II-дохи шатын медаляар—76 үнэр баян эжынэр шагнагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидениин ба радио-дамжуулгын комитедэй центральна аппарадай техническэ контролер, ВЛКСМ-эй гэшүүн Валентина Полянская.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ? — *МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН*

ОЛООРОО ЯБАХАДАНЬ АЯТАЙ

Мүнөө хамтын малай үбэлжэлтын эгээл харюусалгатай сагынь боложо байна.

Шэнэ түл абалгын, илангаяа хурьгадай «адхаржа» байһан үедэ хонишод, малшадые һайнаар хангахые оролдохо гээшэ энэ хэрэг эрхилдэг албатанай түрүүшын уялга болоно.

Хаана ямар хэмжээнүүдые абана, малшадай хэрэглэмжэ хангана гэһэн асуудалда харюусахые гуйжа, манай корреспондент хэдэн газар хонходоһон байгаа.

Хориин аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. Ц. ГАРМАЕВТАЙ хөөрэлдэһэнөө мүнөө тобшолэдынгөөр толилбобди.

Корреспондент: Мүнхэ-Жаргал Цыренжапович, ониноборскынхидай гаргаһан үүсхэлээр танай аймагта малшадые хангаха ямар һонирхолтой юумэн хэгдэжэ байнаб?

М. Ц. Гармаев: Нэн түрүүн үүсхэл гаргагшад тухай хоёр үгэ хэлэбэл, графигай ёһоор вторник бүхэндэ гүүртэ, отарануудаар ябажа, урда тээхи программаяа дабтангүй, шэнэ концерт харуулна, ондо ондоо темээр хөөрэлдөө хэнэ. Тиихэдээ урда тээнь малшадай хэһэн ажаглалта, хэлэһэн һанамжые хараадаа абажа, хубилалта оруулдаг болоо. Үшөө нэгэ һонин зүйл гэхэдэ, холо ба дүтын хүршэнэрэй хэр зэргэ хүдэлжэ байһые малшад мэдэхэ гэжэ оролдодог хаям. Намартаа сүлөөтэйшэг байхадаа, үдэрэй ута сагта хүршэнэр хоорондоо ябалсадаг һаа, мүнөө үбэлжэлгын шахардуу үедэ «айшалалсажа» байха ямар сүлөө болохоб? Малшадые али болохоор хангахын тула Ониноборскын интеллигентнэр нэгэ отараһаа нүгөөдэдэ ерэхэдээ, хаана, хэнэй ямараар хүдэлжэ байһые, захяа мэндыень үгөөрөө дамжуулдаг байһан. Харин мүнөө хонишодой нүхэдтөө эльгээһэн амаршалга, хөөрэһэн, захиһан юумыень магнитофоной миндаһан дээрэ бэшээд, тэрэнээ дуугаргуулжа, мэндыень асардаг, һонинииень дуулгадаг болоо. Энэ үүсхэлыень малшад ехэтэ һайшаана.

Корреспондент: Ониноборскын эдэбхитэд үшөөшье һони һониин юумэ үүсхэхэ бэзэ. Харин бүхы аймаг дотор абажа хэлэбэл, малшадай хангагдаса ямар бэ?

М. Ц. Гармаев: Ониноборскын интеллигентнэрэй жэшээгээр тоогдомол үдэрые алгадгүй, малшадай эрилтэ нэгэн доро хангаха ябадал одоо бүхы аймаг доторнай бүхөөр гуримшаа. Аймагай соёл гэгээрэлэй, худалдаа наймаанай, ажаһуудал хангаха, элүүрые хамгаалха предприяти, эмхи зургаанууд өөһэдынгөө зүгһөө сэхэ гү, али тосхон һууринуудта байдаг доодо шатынгаа эмхинүүдэй хүсөөр малшадай эрилтэ хангаха тодорхой түсэб, график табижа, аймагай, сельскэ, сомоной Соведүүдэй гүйсэдкомуудаар баталуулаад, тэдэнээ жэншэдгүй дүүргэхые оролдоно.

Совхозуудай бүхы отделенинүүд, бригада, фермэнүүд дээгүүр ябахаяа соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэйхид, ажаһуудал хангаха комбинадай мэргэжэлтэд, аймагай медицинын хүдэлмэрилэгшэд аймагай түбһөө суттаа нэгэ маршрудаар гарадаг. Энээнтэйнь тушаалдаһан автолавка ябууд хамтаралсадаг юм. Болзорто үдэртөө фермэ, гүүртэ, отарануудта ерээд, автолавкашан наймаагаа дэлгэхэ, оёдолшон хэн нэгэнэй захиһан захата эсхэхэ, эмшэн хүниие үзэхэ гэхэ мэтээр мэргэжэлтэн бүхэн өөһэд өөһэдын зүгһөө туһа хүргэдэг. Тиихэ хоорондонь уран һайханай бүлгэмэйхид концертдээ бэлдээд, хүнүүдэй бултадаа сүлөө ороходонь, наада зугаагаа гаргадаг гуримтай.

Корреспондент: Олооро нэгэн доро ошожо, малшадта туһа хүргэһэн һүүлэй үеын баримтануудһаа дурдабалтнай, уншагшадта һонирхолтой байха һэн ха.

М. Ц. Гармаев: Үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо малшадай хаана ямараар хангагдажа байһан тухай хэлсэхэ гэжэ энээндэ хамаатай аймагай эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй суглараад байһан үетэйнь тушаалдабат. Һаяхан Үдын совхозоор ябаад ерэһэн, партиин райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Василий Жимбиевич Абидуевтай хөөрэлдэбэлтнай, һонин юумэ хэлэхэ. Телефонойнгоо трубка Жимбиевичтэ үгэбэб.

В. Ж. Абидуев: Малшадые хангаха өөһэдын бригада Үдын совхоздо бии. Тэрэниие совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ, парткомой секретариин орлогшо Дмитрий Ринчинович Ринчинов хүтэлбэрилдэг. Үдын сельсоведэй хүдөөгэй клубай дэргэдэхи уран һайханай бүлгэмэйхид, парткомой политинформатор, нютагай больницын врач бригадада оролсоно. Тэдэнэр совхозойнгоо автоклубаар аяншалдаг. Һүүлэй четвергдэ—Хасууртайгаар, пятницада—Баян голоор тойроод ерэһэн байгаа. Ябаһан лэ газартамнай хүнүүд урматай үлөө, дахин ерэхэдээ, бүри һонирхолтой юумэ харуулаарайгты, дуулгаарайгты гэжэ захина гэжэ нүхэр Ринчинов хөөрэбэ.

СОЁЛШОД ҺУРАЛСАНА

Буряадай АССР-эй Культурын министерствын дэргэдэхи соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ нэгэ һарын курсада хүдөөгэй клубуудые даадаг 20 хүн сугларба. Эдэнэр үдэр бүри 8 часай турша соо лекци шагнана. Соёл культурын үнинэй, дүй дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэд, жэшээнь, А. Я. Плавинский, мүн Зүүн Сибириин культурын институдай багшанар эдэнэрэй мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралтайгаар хандана.

Лекци шагнаһанайнгаа һүүлээр тэдэнэр эдэбхи үүсхэл гаргаһан Хориин аймагай Ониноборск тосхоной, мүн городой соёлой байшангуудай хүдэлмэритэй танилсаха юм.

Тиихэдэ «Партийна съезд шамда—манай рапорт» гэһэн темээр болохо хэшээлдэ мүнөө тэдэнэр бэлдэжэ байна. Тэрэшэлэн «Бүхы юумэ бултыень мэдэхэ хүсэлэнтэйб» гэһэн темээр аман үгын журнал курсада һуралсагшад өөһэдынгөө хүсөөр үнгэргэхөөр хараална.

Г. БЕРЯНСКАЯ.

ЕРЭЭДҮЙН ХҮГЖЭМШЭД ЭНДЭҺЭЭ ЭХИТЭЙ

Манай Мухар-Шэбэр тосхондохи хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули арбадахи жэлэйнгээ ойе һаяхан тэмдэглээ. Эдэ жэлнүүдэй туршада 30 гаран хүбүүд, басагад һургуулииемнай дүүргэжэ, заримаиинь хүгжэмдэ мэргэжэлээ дээшэлүүлһээр. Жэшээлбэл, 1968—69 оной һуралсалай жэлдэ фортепьянын отделени түрүүшынхеэ дүүргэжэ гараһан Н. Цыбикова, Л. Павлова, Ж. Хороших гэгшэд Ленинград, Томск, Иваново городуудай дээдэ һургуулинуудта һурана. Тиихэдэ баянистын отделени дүүргэһэн Л. Муморцев, Е. Аюшеева, Л. Варфоломеева, А. Перевалов гэгшэд Улаан-Үдын хүгжэмэй, соёл гэгээрэлэй училищинуудта оронхой. Тэдэнэр һургууляа дүүргэээд, аймагайнгаа соёлой гуламтануудта, һургуулинуудта ажаллаха юм. Тиихэдэ манай һургуули дүүргэжэ гараһан М. Грудинин хоёр жэлэй туршада пионернүүдэй байшанда баянистаар ажаллаад, мүнөө сэрэгэй албанда мордонхой. Н. Красулина Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулида ахалагша пионервожатаар ажаллана.

Һурагшадта хүгжэмэй юрэнхы эрдэм мэдэсэ ойлгуулха, гоё һайхание ухаан бодолдоо мэдэрэн абадаг, хүгжэм шагнажа ойлгодог, тэрээндэ дурладаг байхаар үхибүүдые хүмүүжүүлхэ ба эгээн бэлиг шадабари ехэтэйшүүлые хүгжэмэй училищинуудта орохыень бэлэдхэхэ гэһэн зорилго урдаа табидагбди.

Һургуулимнай баян дээрэ наадажа һуралгын, фортепьянын хоёр отделенитэй. 7—12 наһатай үхибүүд абтажа, баянай отделенидэ 5, нүгөөдэдэнь 7 жэл соо һурахадаа, хүгжэмэй түрүүшын шатын эрдэм һургуулитай боложе гарадаг. Мүнөө һургуулидамнай бүхыдөө 76 һурагшад һурана. Тэдэнэр бултадаа хүгжэмдэ угаа дуратай, олонхидынь нотоор ямаршье зохёолнуудые наададаг боложо байна. Һурагшаднай эндэ һуража, мэдэжэ, ойлгожо абаһан юумэеэ үетэн нүхэдтөө, түрэлхидтөө харуулхын тула пионернүүдэй байшанда концерт табидаг, аймагайнгаа колхоз, совхозуудта айлшалдаг юм.

Юрэнхы эрдэмэй һургуулидаа һураад, гэрэйнгээ даабари сагсоонь һайнаар дүүргээд ябаа һаань дээрэ гэжэ һанадаг зарим түрэлхид бии. Тэдэнэр нигэжэ һанахадаа, ургажа ябаа залуушуулда хүгжэмэй ямар туһатай байһание ойлгоногүй гэжэ хэлэхэ байнаб. Манай һургуулида үнинһөө хойшо ябадаг, үзэһэн материалаа гүнзэгыгөөр шудалдаг үхибүүд юрэнхы эрдэмэй һургуулида эрхимээр һурадаг байха юм. Тэдэнэр гэрэйнгээ даабаришье һайнаар дүүргэдэг. Жэшээнь, Лида Яковлева, Зоя Замбалаева, Валя Унагаева, Саша Покацкий, Баир Нимаев, Сережа Фомин гэгшэд хоёр тээгээ эрхим һайнаар һурадаг. Тэдэнэр ното хараад, ород, буряад дуунуудые, Бах, Глинка, Бетховен гэгшэдэй зохёолнуудые ямаршьегүй гүйсэдхэдэг юм. Багшанар Л. А. Диколенко, И. И. Улзытуева, Л. А. Шурыгин гэгшэдэй хүтэлбэри доро һурагшад хүгжэмшын шадабари шудална. Хэн мэдэбэ, бидэнэй һурагшад сооһоо ерээдүйн оюун ухаата, бэлиг ехэтэй суута композиторшье гаража магад шуу.

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсон, бүхы үхибүүдые һайнаар һургаха, хүн зоной дунда агууехэ композиторнуудай хүгжэм зохёолнуудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэһэн зорилго урдаа табинабди.

Л. ЦИБИКТАРОВА,
Мухар-Шэбэрэй аймагай хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин директор.

ГАРСА ДЭЭРЭ

Б. ДЫШИНОВ

ҮХИБҮҮДЭЙ РАССКАЗ

Хара мори хаһаг тэргэдэ хүллэһэн, хайрсагтай, бедонтой, мэшээгтэй юумэнүүдые олон залгалаатай улһан аргамжаар тэргэдээ хүрмэжэ хүлинхэй, ардагар бишыхан хүбүүхэн дээһэн боожоёо угзаран, «һые-һаае» гэһээр тужаһаа урагшаа гарахадаа. Баруун Жэбхээһэн багта баглайран адхаржа байгаа аадар бороо тээшэ адаглан хараад: «Баһал бороо орохонь, үглөөдэр бухал шэрэхэ аргагүй болгохонь хаям»,—гэжэ гэмэрнэ. «Хашан хараяа» шабхуурдан хатаргаад ябашоо һаа, аадарһаа урид уһа гаража үрдихэл бай гааб, теэд иимэ үнжэгэн дүмүүрэ ашаатай аад, энэ ялхи яндараан харгыгаар энээнһээ түргэн ябажа яашье болохогүйл даа. Юрэдөө, энээхэн ханза соомни юун үгыб даа. Шэлтэй, суухатай, түйсэтэй, туулмагтайшье: һүн, тараг, зөөхэй, тоһон, үндэгэн, сай, тамхин, саахар, дабһан, мяхан, хилээмэн, керосин хүрэтэрөө биил. Эдэ бүгэдые бүрин бүтэнөөр ээдтэнь хүргэхэ уялгатайб. Нэгэниинье тэһэрээ дэлбэрээ һаа, нүгөөдүүлээ гутаахал. Иимэ харюусалгатай хэрэгээ найдажа намайе хүнэһэндэ эльгээһэндэнь, үбһэшэдтөө үнэн зүрхэнһөө баясанаб» гээд, бороогой ороо һаань үмдөөрэй гэжэ эжынгээ үгэһэн, анхандаа абань үмдэдэг байһан ногоон брезент субаараа хүнэһэтэй ханзаяа хушана. «Өөрөө нороходоо яахашьегүйб, хүнэһээ норгожо болохогүй. Хорёод гаран хүн хойноһоом харууһалжа, хүлеэжэ байна ёһотой» гэжэ һанахадаа, бүрил нарилна хэбэртэй. «Тииһээ тиитэрээ мүнөөмнай эдеэ хоолой хоморһон, дайнай үе хаям даа. Үбһэшэдһөө абаһан үдэрэйнгөө нормо—бүүлхын дүрбэнэй нэгые гэртээ абаашажа, дүүнэртээ хубаажа үгэхэдэмни, ямар ехээр баярлаха, дэбхэрэлдэхэ гээшэб. Хожом ерэхэдээ, хоёр нормоёо эдингүй асархаб, үшөө нэрһэ түүгээд асаржа үгэхэб даа»,— гэжэ гүбэрнэ. Абамни: «хүн болохо багаһаа, хүлэг болохо унаганһаа юм» гэдэг, «хүбүүхэмни, һанаһанаа бүтээдэг, һарбайһанаа баридаг хатуу зоригтой, халуун зүрхэтэй хүн болоорой» гэжэ юрөөдэг, эрхэлүүлдэг пэмнэй. Мүнөө абам аюулта дайнай гал дүлэн соогуур, аадар мүндэр шэнгеэр адхаран унажа байгаа һомон соогуур харатан дайсантай тулалдажа, хамха памна сохин, тэдэниие гэдэргэнь намнажа ябанабди гэжэ бэшэдэг лэ. «Би абынгаа амжалтаар омогорхон, абадаал адли—айха эсэхые мэдэхэгүй, ажалай ударник, дайнай баатар болохоб гэжэ шэбшэдэг, али болохоор абынгаа абари зан һажаахые оролдодогби. Абамни дайнай урда тээ колхоздоо луговодоор ажалладаг байхадаа, Тураасгайн сабшалан уһалжа, үтэгжүүлжэ, олон жэлдэ удаагаар үндэр баян ургаса хуряаһанай түлөө 1941 оной зун хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ Москва эльгээгдэһэн юм. Тэндэ һаял выставкэ хаража байтарнь, энэ уршагта дайн эхилшоо һэн. Аяншалгаяа дүүргэнгүй бусаха баатай болоходоо, Ленин багшын мавзолейдэ орожо, Эхэ һайхан оронойнгоо түлөө, эсэгэ мэргэн партиингаа түлөө, ашата Ленин танайнгаа арюун һангин сурталай түлөө ами наһаяа хайрлангүй ажаллахаб, тэмсэхэб, дайлалдахаб гэжэ үнэн тангаригаа үгөөд лэ гараа б» гээ һэн. Москваһаа бусажа ерэхэдэнь, Хэжэнгын райвоенкомадһаа дуудалгын саарһан ерэһэн байжа, абамнай бидэнтээ амар мэндээ хэлсэжэ, аяга сай гудамхяад, асарһан бэлэгээ дэлгээжэ түрүүлэн дүүнэртэм хубаагаа. һэн. Һүүлээрнь намайгаа дуудажа, тэрэ жэлдэ түрүүшынхеэ һургуулида орохоёо байһан хадамни, зорюута абажа асарһан үбдэгсөө түрнитэй, тохоногсоо хамсытай ногоохон үмдэ, самса үмдэхүүлжэ, улаахан галстук зүүлгээд, ялагар сагаахан замагтай, хара арһан сүүмхэ соо Москвагай выставкын павильонуудай дэргэдэ буулгуулһан гоё һайхан фото-зурагуудтай альбом, мүн һургуулиин хэрэгсэлэй юумэнүүдые хэжэ, баруун гартам барюулба. Үбсүүндээ зүүжэ ерэһэн (балта хадуур баряад, тараанай боолто үргөөд байһан хүбүүн басаган хоёрой зурагтай) ялагар улаахан значогоо мулталан, энгэртэм хадаха зуураа, хоёр хасарыем таалажа: «абынгаа орондо ажалаа сахиха, дүүнэрээ харалсаха аха заха эрэ хүн гэртээ үлэбэ гээшэш. эжынгээ үгөөр ябажа, эрхим хүбүүн болоорой. Һургуулида һайнаар һуража, эрдэмэй дээжэ шудалаарай, дайсанаа даралсаад бусатарни ажалаа хараад. артельдээ туһалаад, амгалан тайбан байгаарайгты», гэжэ заагаад, захяад мордоо пэн. Колхозойнгоо олон хүбүүдтэй хамта зэргэшээ моридто һуугаад, баруун хойшоо ябахадань, бидэ үхибүүд хорёо хотондо аһажа байгаад, хара нарһан соогуур хараа далда ороторнь харалзаар гээгдээ һэмди. Гэхэ мэтэ элдэб бодолдо ээлэлгдэһээр ябатарнь, аадар бороо улам наашаал адхаржа, Сулхариин баруугаар тооһорбо. Сахилгаанай яларха, тэнгэриин нэерхэдэ, «үбгэн буурал тэнгэри үүлэн хүлэгөө тэргэлээд. гани галаб сухалдажа, гал ташуураа тамшаалган, газар дайдые бузараадаг галзуу хара шолмосуудые тэһэ биса нэрьехээ түерсэ нээрсэ харайлгажа ябадаг юм» гэжэ Бахай баабайн хөөрэдэг үльгэрэй үгэнүүдые һанаандаа оруулан, «Үндэр тэнгэридэ гаража, үүлэн хүлэгтэнь һуулсаад, дайнай дайсадые галаар шэрбэн нэрьехэ һэм. Абаяа угтан золгожо, амар мэндээ хэлсэхэ һэм» гэһэн хүсэл бодол бисалган шэбшэнэ. Тиихэ зуураа, айдаһаниинь хүрэжэ, бэень шэшэрнэ. Абынгаа байхада, айдаггүй һааб даа. Нёдондо зун залинда дайрагдан алдаһанһаа хойшо дуун дорьбоонһоо ээзгүй айдаһаниинь хүрэдэг болошонхой...

Одоолшье уһанайнгаа эрьедэ хүрэжэ ерэбэ даа. Нюдэ һаргаама, шэхэ дүлнирүүлмэ дуутай дорьбоотой аадар бороошье нүгөө эрьедэнь хүүенэ, шааяна. Теэд онгосошон Гармахай гарса дээрэ байбагүй. Онгосонь урда эрьедэ уяатай байна. Хойто эрьедэнь хорохо хоргодохо айл хотон, һарабша сарайшье дүтэ нааша үгы, нюсэгэн сагаан тала хаям. «Уһа оймуулаад гарахам гэжэ бү һанаарай, буртай байхабшибы даа»,—гэжэ эжынь али тухай заана захина гээшэ һэм. Теэдшье Худан голнай үерлэшэнхэй, хоёр эрьеэрээ халима, хара булангираар харьялна. Яахашье аргаяа барагдан, зосоонь баглагар харанхы болошоод байтараа, Гармахайн гэрһээ наашаа гүйжэ ябахыень харажархин гэхэдээ, баярлаһан гээшэнь. Аба, эжыгээ хараһан шэнги болоод, айдаһаниинь хүрэхээ болишобо. Аадаршье адхаршаба даа. «Теэд яба адхараг лэ, гансаараа бэшэб» гэжэ зориг оронхой байба. Гармахай онгосо дээрээ байгаад, ута ургаараа зоходон, наашаа шуумайжа ерэбэ. Энэ үбгэн намайе харааха зэмэлхэгүй юм аа гү гэжэ баһа түбэгшөөнэ. Ойрохон зуурашье һаа, олиггүй ехэ уһа адхаһан аадар бороошье үнгэрөөбэ, жэжэхэн дуһалнууд лэ һабирна. Гармахай эрье дээрэ һүрэн гаража, тэндэ зоогдоһон гадаһанда онгосоёо ябууд торгоод, оройбшо малгайһаа нюур руунь гоожоһон уһа бажууха зуураа: «зай, хүбүүн энэ ехэ дуун дорьбоонһоо айжа байна гүш?—гээд энхэргэн зулгыханаар миһэрнэ.

— Айгаагүйб,— гэжэ марганги хитүүхэнээр гүбэрнэ, хүбүүхэн.

— Би шамайе айшоод бархиржа байна юм гү гэжэ түгшэтэрөө яаража ерэбэлби, айгаагүй хадаа эрэ болоо хүн хаямши,—гэнэ. Гармахайн сухалгүй байһандань урмашаһан хүбүүхэн:

— Би таниие ерэхэгүйнь гү гэжэ һанаад айжа байтараа, ерэжэ ябахыетнай харахадаа айхаяа болишооб,—гэжэ үнэн сэхэеэ хэлэбэ.

— Ехэ хүн һаашни, ерэхэшьегүй һэм. Үхибүүнэй байхые харахадаа, ерэнгүй байжа шадахагүй байгааб, үхибүүдые өөгшөөдэг, хайрладаг хүм,—гэжэ үгэлэн байжа, мориень өөрөө мулталаад. тэргыень түлхеэд онгосо дээрэ гаргаба. Тиихэдэнь хүбүүхэн морёо хүтэлөөд, мүн лэ онгосо дээрэ гараба. Гармахай онгосоёо хэлбэгэ халбага гүүлэн залажа, урда эрье тээшэ шэглүүлээд, ургаараа уһанай оёор худар хадхан, хэды еды зоходоһоной удаа.

— Хэнэй хүбүүн бэлэйш даа? — гээд Гармахай гааһандаа тамхяа удхаха зуураа, асууна.

— Базаржабай.

— Гармын Базаржабай гү?

— Тиимэ.

— Танихаб даа, танихаб.

— Хэдыдэхи класста һуранаш?

— Мүнөө намар гурбадахи класста орохоб.

«Һайн лэ гээшэ, бэрхэ хүбүүн байнаш» гэжэ бодолгото болонгёор, улаан холтоһотой набшаһан тамхи унтарһан гааһандаа нэмэжэ удхаад, хэтэ сахюураа хонгиргон, гашуун утаа бааюулба.

— Абаһаашни бэшэг ерэдэг гү?

— Ерэдэг, Дайсанаа дараад, даагаа һүүлдээд бусана ааб даа,— гэхэ зуураа, «хэзээ дүүрэхэ дайн гээшэб, хэзээ бусаха хүбүүд гээшэб»,—гэжэ аман соогоо гүбэрэн, хүндөөр һанаа алдана. Энэ мэтээр хөөрэлдэһөөр урда эрьедэ буубад. Гармахай мориень тэргэлээд, шал норошоһон хубсаһанайнь уһа бажуугаад, тэргэдэнь һуулгажа табиба. Айһандаа юм һэн гү, али даараһандаа гү, юрэдөөл, хүбүүхэнэй үргэниинь ээзэгүй хабжагана. Гармахайе, юундэшьеб, хүрдэгэр сухалтайл хүн хаш гэжэ һанадаг, түбэгшөөдэг байһан аад. һайн һанаатай, һайхан сэдьхэлтэй, үхибүүдтэ үнэн зүрхэнһөө мээхэйрдэг хүн байһыень тиихэдэл ойлгожо, һэжэг һанахаяа болёо һэн. Сэдьхэлдэнь уриханаар һанагдадаг, хүндэтэй хүниинь болоһон юм. Үбһэшэдэй отог тээшэ добын дардам харгыгаар дугшуулан ябахадань, Шилсаанын оройгоор наран сэлмэгтэ улайран ороод «уулзатараа баяртай, хүбүүхэн» гэһэндэл, миһэрэн мэшэеэн тэбэриһэншэг, нойтон самсыень нэбтэ шаран дулаасуулна. Абынь утаһан бүһынгөө сасаг ара нюргандаа һанжуулаад, клубай хүхюун нааданда ёохор хатаран ябадагтал, шара, ногоон, хүхэ, ягаан, улаан үнгын һолонго урда хадын арада үүлэнһээ нааханууp һанжана. «Үглөөдэр үүлэгүй сэлмэг байжа, үбһэ һүрилэлгэн болоһойш даа. Тингээл һаань, гүйлгэжэ ябаад гуша найман бухал шэрэжэрхихэб. Тиихэдээ гурбан зуун бухалтай болохоб, ажалайнгаа амжалта дуулгажа абадаа бэшэхэб. Һургуулиингаа эхилхэ хүрэтэр үшөө хоёр зууе шэрээд даабаряа дүүргэһэнээ Дашима Цыреновна багшадаа дуулгажа, үдэрэйнгөө тэмдэглэл үзүүлхэб» гэхэ мэтээр сэдьхэн шэбшэн, эрмэлзэл хүсэлдөө эршэдэн ябаа бэлэй.

Спорт Спорт Спорт

БИАТЛОН—ҺОНИРХОЛТОЙ МҮРЫСӨӨН

СССР-эй профсоюзуудай үбэлэй долоодохи спартакиадын программада оруулагдаһан мүрысөөнэй һүүлшын наадан һаяхан үнгэрэгдэбэ. Республикын спортын бүлгэмүүдэй спортсменүүд биатлоноор гэхэ гү, али ондоогоор хэлэхэдэ санашад 20 километрэй зайда урилдахадаа үшөө зуу, 500 метр зайһаа хоёр удаа сагаалса буудаха байгаа. Тиигэжэ эдэнэрэй хоорондо түрүү һуури эзэлхын түлөө шанга тулалдаан болоо.

Мүрысөөндэ хабаадалсахаар суглараһан 28 спортсменүүдэй эгээл эрхимүүдынь жээрэб таталгын болоходо дундуур орошоһон байгаа. Тиимэһээ эгээ түрүүлэн эдиршүүл—«Спартак» командын түлөөлэгшэ Владимир Боронкин, хоёр минутын үнгэрөөд байхада Валерий Братенков («Буревестник») болон бусад хойно хойноһоо һубарилдан урилдаанда табигдана. Зарим спортсменүүдэй ээлжээгээ хүлеэжэ байхада урилдаанда түрүүлэн гарагшад оүрбэн километрэй зай гаталанхай, сагаалса буудалга дээрэ ерээд байгаа һэн. Спортсменүүд Боронкин («Спартак»), Фомин («Урожай»), Щербаков («Забайкалец»), Мазанин («Буревестник») гэгшэд мэргэн байһаараа үетэн нүхэдэйнгөө дундаһаа онсо шалгарһан байна. Эдэнэр түрүүшынгээ буудалгын удаа үшөө гурба дахин сагаалса буудаһан байха юм.

«Спартак» бүлгэмэй үнинэй спортсменүүдэй нэгэн Павел Лаптев хори дахин буудахадаа оройдоо гурбыень алдаһан, зайгаа нэгэ час 48 минута 25 секунда соо гаталжа, фиништэ хүрэжэ ерэхэдээ, Буряадай АССР-эй профсоюзуудай спартакиадын чемпион болоһон байгаа. Хоёрдохи һууриие хүдөөгэй спортсмен Юрий Зуев эзэлээ. Тэрэ 10 минутын ялада ороһон байжа, хоёрдохи һуури гараһан юм. Спортын мастер Н... колай Манин (ЛВРЗ) 20 ки... метрэй зайда урилдахадаа ... садһаа эрхим саг харуулһан бай... гаа. Зүгөөр тэрэ сагаалса буудах... даа алдуу хэжэ, 12 минутын яла... да ороо. Тиигэжэ Манин гурбад... хи һуури эзэлбэ.

Эдиршүүлэй дундаһаа Влад... мир Фомин эрхимлэбэ. Удаадах... хоёр һууриие Владимир Боро... кин, Николай Фролов гэгш... эзэлбэ. Эдэнэр урилдахадаа яһа... хурдан байбашье, сагаалса буудах... хадаа бираагүй.

Мүрысөөнэй нэгэ үдэрэй дүн гар... гахада «Спартак» бүлгэмэй ко... манда 56 очкотой боложо түрү... һуури эзэлһэн байба. Хоёрдох... һуурида 52 очкотой болоһон «Ур... жай» бүлгэмэй команда гараа.

Хойто үдэрынь 3х1,5 километр... зайда эстафетэ дамжуулгын мү... рысөөнэй үнгэрэгдэхэдэ, «Спар... так», «Урожай» бүлгэмүүдэй ко... мандануудай хоорондо шанга ту... лалдаан болоо. Урилдаанда гара... һан эдиршүүлэй дундаһаа «Уро... жай» бүлгэмэй Фролов бусадһа... һайн амжалта харуулба. Тэрэ то... ба дахин сагаалса буудажа т... даад, годирууtаһан хүшэр хүнд... замаа саашань үргэлжэлүүлж... ороно. Тэрэнэй хойно ороһо... «Спартагай» Боронкин бүхы са... гаалсаяа тудабашье, зүргэ бу... ляалдахадаа хожомдошоо. Зүгөө... түрүүлжэ ябаһан Фроловынь 5... метрэй зайһаа найман һомоор са... гаалса буудахадаа, оройдоо нэг... һомоорнь тудажа, 800 метрэй за... гаталха ялада орошобо. Энэ һа... баандань «Спартагай» спортсме... нүүд тэрэнээ ахижа гараһан бай... гаа ха юм. «Спартак» бүлгэмэ... команда нэгэ час 50 минута 5... секунда соо эстафетээ дамжуул... жа, спартакиадын чемпион боло... һон байна. Удаадахи һуурида... «Урожай» бүлгэмэй, ЛВРЗ-гэй... спортын клубай команданууд г... раба.

Хоёр үдэрэй туршада үнгэргэ... дэһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада... «Спартак бүлгэмэй команда—86, «Урожай»—42, ЛВРЗ-гэй коман... 42 очкотой болоһон байха юм.

Н. ИВАНОВ,
спартакиадын главна судья.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүльһэн дээрэ хатар танца гүйсэдхэлгөөр СССР-эй чемпионууд Людмила Пахомова ба Александр Горшков.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН саанаһаа

Бүд нэхэлгын предприяти гүрэнэй мэдэлдэ абтаба

САНТЬЯГО. (ТАСС). Ороной бүд нэхэлгын баһа нэгэ томо предприятиин—«Лапера Аустрал» гэжэ компани Чилиин президентын декредээр гүрэнэй мэдэлдэ абтаба. Тэрэнэй ээзэд удаан сагай турша соо Чилиин хуулинуудые сахидаггүй байгаа. Урда тээнь гүрэнэй мэдэлдэ абтаһан «Бельявиста Томе» гэжэ фабрикатай энэ предприятиие нэгэдүүлжэ томодхохо гэжэ Чилиин правительство хараална.

„Аполлон-14“ онгосын ниидэлгэ

НЬЮ-ЙОРК. «Аполлон-14» гэжэ замбуулинай онгосын Кеннедиин нэрэмжэтэ хушуун дээрэһээ табигдаһан тухай урда тээнь мэдээсэгдээ һэн.

Газар шадарай замда гаража, тэрэниие нэгэ хахад шахуу дахин тойроһонойнгоо һүүлээр, ябуулагша-ракетын гурбадахи шатын двигателиин хоёрдохёо хүдэлгэгдэхэдэ, һара тээшэ ниидэхэ замда замбуулинай онгосо гаргагдаһан байна. Табигдаһанайнь һүүлээр гурбан час үнгэрөөд байхада, онгосын таһагуудые хубилгаха хүдэлмэри эхилээ. Энэнь зургаа дахин һэдэлгэ хэһэнэй һүүлээр бэелүүлэгдэжэ шадаһан байна. Тэрэнэй һүүлээр гол блогынь һарын таһагтай хамта ракетын гурбадахи шатаһаа һалгаагдаа.

Ниидэлгын программын ёһоор «Аполлон-14» февралиин 4-дэ һарые тойрон дабшаха замда гараха байна. Удаадахи үдэртэнь космонавтнууд А. Шепард, Э. Митчелл һарын таһаг соо орожо, тэрэниие онгосын гол блогһоо һалгаагаад, һарые тойродог замһаа тэрээн тээшэ буужа эхилхэ байна. С. Руса гол блок соогоо үлөөд, һарые тойрон ниидэжэ ябаха. Һара дээрэ Фра Мауро гэжэ кратер шадар февралиин 5-да буугдахаар хараалагдана. Энэ үдэр космонавтнууд һарын нюруу дээрэ түрүүшынхиеэ гараха, хоёрдохи гаралгань февралиин 6-да бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай.

Космонавтнууд һара дээрэ адаглалтануудые, фото-буулгабаринуудые хэхэ, һарын элдэб шоройн дээжэнүүдые суглуулан абаха юм. Һарын нюруу дээрэ научна приборнуудые эндэ тэндэ тэдэнэр табиха гэжэ багсаагдана. А. Шепард Э. Митчелл хоёрой һара дээрэ байха үедэ телевизионно хоёр сеанс үнгэргэгдэхөөр түсэблэгдэнэ.

Февралиин 6-да космонавтнууд һараһаа ниидэн гаража, замбуулинай онгосын гол блогтой залгалдаһанайнгаа һүүлээр газарые шэглэн ниидэхэ юм. Замбуулинай онгосо февралиин 10-да 0 час 01 минутада Номгон далайн уһан дээрэ Самоаһаа урагшаа 900 мильдэ бууха байна.

«Аполлон-14» онгосын ниидэлгэдэ далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй 47 наһатай офицер, замбуулинай ниидэлгэнүүдэй ветеран Алан Шепард хабаадалсана. Тэрэ 1961 ондо «Меркурий» гэжэ капсульда һуугаад баллистическэ замаар ниидээ һэн. Гол блогой 37 наһатай пилот Стюарт Руса агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй офицер юм. Тэрэ урда тээнь замбуулинай ниидэлгэнүүдтэ хабаадаагүй. Һарын таһагай пилот Эдгар Митчелл 40 наһатай. Тэрэ хадаа далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй офицер, «Аполлон-10» онгосын экипажай дублер-гэшүүн байһан юм.

ЯПОН. **Америкын дээрмэшэдэй урдаһаа тэмсэл орон дотор үргэнөөр ябуулагдана. Кодза городойхид американ сэрэгшэдтэй ба сэрэгэй полицитай үсэд шангаар тэмсэжэ, США-гай агаарай сэрэгэй 73 машинануудые шатаагаа.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: американ офицерэй машинада даруулһан япон эрхэтэн.

Киодо—ТАСС-ай фото.

Лос-Анджелесай үйлсэнүүдтэ шуһа адхаруулга

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Полициинхидэй хашалта хэһээлтые эсэргүүсэн буруушааһан демонстраци Лос-Анджелеста январиин 31-дэ болоо. Лос-Анджелеста, тэрэ шадарай районуудта ажаһуудаг мексикан үндэһэ яһанай таба мянга гаран американецууд городой үйлсэнүүдээр ябажа гараад, удаань митингдэ сугларaa. Мексикан үндэһэ яһанай американецуудай олон зоной хабаадалгатай суглаанууд болон демонстрацинуудые үнгэргэхэ бүридэнь полици тэдэндэ эсэргүүгээр хүсэ болон буу зэбсэгшье хэрэглэдэг, тэдэниие арестовалдаг байһантай дашарамдуулан, митингдэ хабаадагшад буруушаалга хэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. Полициинхидэй хашалта хабшалта хэһэнһээ уламжалан, «гурим сахигшадай» һомондо дайрагдажа, гурбан нүхэдынь алуулһан байгаа.

Январиин 31-дэ Лос-Анджелесай үйлсэнүүдтэ дахяад шуһан адхаруулагдаба. Полицитай демонстрантнуудай тулалдахада нэгэ хүн алуулаа, хэдэн хүн шархатаа.

Мексикын хүн зоной тоо

МЕХИКО. (ТАСС). Мексикэдэ 48.377.363 хүн ажаһуудаг. Тиихэдэ эхэнэрнүүд эрэшүүлдэ орходоо 96.633 хүнөөр олон, тиигээд 24.237.048 хүн болоно. 20 хүрэтэр наһатай залуушуулай тоо зоной 55 процентнь болодог юм.

Мексиканецуудай 23,8 процентнь уншажа, бэшэжэ шададаггүй. Хүдөө нютагуудта үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүлэйнь тоо бүришье олон.

Мексикын зоной тоо үнгэрһэн арбан жэлэй турша соо жэл бүхэндэ 3,9 процентээр нэмэдэг байгаа. Энэнь дэлхэй дээрэхи эгээн лэ ехэ ургалтын нэгэн болоно.

Жэлэй урда тээ зоной тоое бүридхэлгын тусхайта мэдээнүүд иимэ байна. Промышленностиин ба худалдаа наймаанай министерство эдэ мэдээнүүдые тунхаглаа.

Таиландын сэрэгүүд Камбоджын хилэ тээшэ эльгээгдэнэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Камбоджын хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсалгын үргэдхэгдэһэнтэй, тэрээнһээ уламжалан орон доторхи байдалай саашадаа бүри шахардуу шанга болоһонтой дашарамдуулагдан Таиландын зэбсэгтэ хүсэнүүд Камбоджын хилэ тээшэ эльгээгдэнэ. Энээн тухай Франс Пресс агентствын корреспондент Бангкогһоо мэдээсэнэ.

Таиландын зүүн хилэ шадарай провинцинуудта гурбан дивизи зэһэнги бэлэн болгогдоо. Тиихэтэй хамта Таиландын ба Камбоджын хилэ шадарай уһан соогуур харуул харалга шангадхагдаа.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ УРЯА, ДАЙНАЙ БЮДЖЕТ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). 1972 оной финансова жэлэй федеральна бюджедэй проектые президент Никсон конгрессдэ дамжуулба. Мүнгэнэй үнэгүй һэбхи, юумэнэй үнэтэй боложо, промышленна доройтолго боложо байха үедэ сэрэгэй гаргашын туйлай ехээр хэгдэжэ байхадань США-гай экономико ба мүнгэн жасын ехэхэн ядаралда ороһые американ правительствын финансова горитой ядаралые гэршэлэн харуулна.

Федеральна бюджедэй гаргашань урид мэтэшэлэн угаа ехэ байха, аяар 229,2 миллиард долларой гаргаша хэгдэжэ байхада, оройдоо 217,6 миллиард долларой олзо оруулагдахаар, ондоогоор хэлэбэл, олзоһоо ехээр 1,6 миллиард долларой гаргаша хэгдэхээр хараалагдана.

Америкын олонхи шэнжэлэгшэдэй һанамжаар, США-гай сэрэгэй гаргашын ехэ болоһониинь мүнөөнэй федеральна бюджедэй онсо өөрэ гол талынь США-гай засаг баригшадай политикын улам ээрхэг болоһонойнь түлөө, мүн атомна болон ракетнэ зэбсэг улам ехээр түхеэрпэнэй, ЦРУ-гай тагнуулай, һүйдхэлтэ ябуулгын шангадаһанай түлөө американ албатан 80 гаран миллиард түхэригэй алба налог түлэхэ баатай болобо. «Дайн сэрэгтэ, сэрэгэй туһаламжа гэдэгтэ нёдондонойхидо орходоо 6 миллиард доллараһоо үлүү мүнгэ бюджедһээ һомологдохо»,—гээд президентын бюджетнэ зууршалга доторнь бэшэгдэнхэй.

Уласхоорондын шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ, «хара хүсэ хэрэглэхэ», тэрээгээрээ айлгаха гэжэ урид мэтэшэлэн США-гай һанамжалжа байһыень яһала ойлгомоор. «Бюджет дотор һайшаан дурадхагдаһан оборонын программа сэрэгэй хүсэ шадал хангалгада хэрэгтэй. «Сэрэгэйнгээ хүсэ урдаа барижа хэлсээ хэхэеэ хүсэнэбди» гэжэ президент мэдүүлнэ.

Стратегическэ буу зэбсэг яаралтайгаар, ехээр гүхеэрэлгые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдые үргэлжэлүүлхэ хүсэлтэйбди гэжэ мэдүүлхынгээ хажуугаар, ракетнэ-ядерна стратегическэ хүсэнүүдээ, илангаяа уһан дорохи ядерна флодоо бэхижүүлгэ—США-гай гол зорилгонь гэжэ президент Никсон тусгаар тэмдэглэбэ.

«Мүн шэнэ түхэлэй буу зэбсэг ухаалан зохёохо талаар ехэ оролдолго гаргагдаха» гэжэ бэшэг доторнь хэлэгдэнхэй.

Хойто Атлантическа ээрхэг түримхэй бүлэглэлдэ хубитаяа США-гай бүри ехээр оруулха хүсэлтэй байһаниинь бэшэг дотор элирхэйлэгдэнэ. «НАТО-гой хүсые дэмжэхэ, һайжаруулха гэжэ союзнигуудтаяа хамта хүсэнэбди» — гээд президент тэмдэглэнэ. США-гай талархан дурладаг засагаархидта туһаламжа үзүүлхэ программа үргэдхэлгэдэ Никсон ехэ анхарал хандуулна. Тэрэ туһаламжань 1.130 миллион доллар хүрэхэ юм.

«Заяанайнгаа өөдэгүй дорой американ экономикые дэбжээхэб» гэжэ арад зондо үгэеэ үгэхэ зуураа, Никсон болбол дотоодын хойшолуулагдашагүй шухала хэрэгүүдтэ мүнгэ һомололгоёо тон багаханаар лэ нэмээхэ гэжэ хараалжа байха юм. Үгытэй ядуу байдалтай. гэгээрэлэй хэрэгтэхи мухардалгатай тэмсэлэй социальна программа бэелүүлгэдэ биратай мүнгэ һомологдоогүй. Жэшээнь, гэгээрэлэй хэрэгтэ, «хүн зоной ресурснууд» гэдэг программада бүхы гаргашын оройдоо 3,8 процентнь зорюулагдаха юм. Элүүрые сахиха хэрэгтэ бюджедэй гаргашын оройдоо 7 процентые правительство зорюулна. Теэд мүнгэнэй һэбхирһэнэй шалтагаанаар юумэнэй үнэтэй болоходонь, дээрэ дурсагдагша гаргашануудай аша үрэниишье ээлтэйшэг байха юм.

Хүсэд ойлгохоор бэшэ найдуулганууд, американ экономикын ба финансын хурса асуудалнуудые алгасажа гараһан газарнууд президентын бюджетнэ зууршалга бэшэгэй экономическа бүлэг соонь олон бии. США-дахи промышленна доройтолго тухайда бэшэг доторнь дурдагдаашьегүй гэхэдэ болохо. Сохом тэрэ доройтолгын уршагаар лэ хүдэлмэригүйшүүлэй тоо эрид олошорбо. Мүнөө Холбоото Штадуудай ажалша зоной 6 процентнь гэхэ гү, али 4,6 миллион хүн ажалгүй һуужа байха юм.

Федеральна правительствын угаа ехэ үри доёмхонь США-гай мүнгэн жасын удааржа, хооһоржо байһые харуулна. 1972 ондо тэрэнэй үри доёмхонь 429,4 миллиард доллар гэһэн аймшагтай ехэ тоодо хүрэхэ юм. Мүн улад зонойншье үри шэрэ ехэ: 313 миллиард доллар болохо.

Арад зоной аша туһада хэгдэхэ «американ шэнэ революциин» финансова баримтань энэ зууршалгамни болоно гээд бюджет тухай бэшэгшынгээ түгэсхэлдэ Никсон мэдүүлһэн байна. Гоёоһон тэдэ үгэнүүдэйнь саагуур харабал, американ үргэн ниитын социальна зайлашагүй хэрэглэмжэ хангаха мүнгэ нэмээһэн нэрэ гаргаһан аад лэ, финансова капиталай налог хаһаха. сэрэгэй гаргаша улам ехэ болгохо гэжэ тэрэ бэшэг соонь хараалагдана.

СОВЕТ БОКСЁРНУУДАЙ АМЖАЛТА

Совет ороной арһан бээлэйн эрхим мастернууд США-гай спортсменүүдтэй заншалта уулзалга үнгэргэхөөр ошоһон һааб даа. Лас-Вегас хотодо түрүүшынгээ уулзалга үнгэргэһэн манай спортсменүүд 6:5 гэһэн тоотойгоор тэдэнэрээ шүүһэн байна.

СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн, Саратов хотын спортсмен Анатолий Семенов Альберт Дейвил гэгшые шүүһэн, Николаев хотоһоо ошоһон Виктор Запорожец, Григори Льюисдэ шүүгдэһэн, Севастополиин Анатолий Левнщев, Москвагай Александр Мельников гэгшэд Эдуард Сантьяго, Джозеф Ривер хоёрые диилэһэн, Ташкентын Николай Хромов Джавар Муництэ шүүгдэһэн байгаа. Тиихэдэ Ереванай Сурен Казарян Фрэд Вашингтониие очкогоороо диилэһэн, Карагандагай Леонид Тлеубаев Джесси Вальдеста шүүгдэһэн юм. Уулзалгаяа 4:3 тоотойгоор шүүгээд ябаһан манай суглуулагдамал командын гэшүүд ээлжээтэ нааданда шүүгдэжэ. нааданайнтаа тоо 4:4 болгобо. Эндэ Киевэй Олег Толков Лэри Карлисл гэгшэһээ накаут абаһан байна. Энэ уулзалгын удаа рингдэ гараһан Каунасай Юозас Юоцявичус, Москвагай Олег Коротаев хоёр Ларри Уорд, Натаниэль Джексон гэгшэдые шүүжэ, командаяа урагшань гаргаһан байха юм. Һүүлшын уулзалгада гараһан Ереванай Камо Сароян Рон Лайл гэгшэдэ шүүгдэжэ, нааданайнгаа тоо 6:5 болгоһон юм.

Совет ороной боксёрнууд США-да үшөө хоёр уулзалга үнгэргэһэн байна.

Хоёрдохи уулзалгань—Де... вер хотодо болоһон байна. Энд... манай спортсменүүд табан уу... залга үнгэргэхэдөө 4:1 гэһэ... тоотойгоор шүүһэн байха юм... Энэ үдэр манай боксёрнууд гур... бан спортсмениие накаутд... оруулжа байгаад шүүгээ. Эгээ... түрүүлэн Анатолий Семенов... Трухильо гэгшэтэй нэгэ минута... зургаан секунда соо наадал... даа, накаудта оруулһан байгаа... Тиихэдэ Мельников Юоцявичу... хоёр Коронадо, Фаррель гэгш... дые мүн лэ накаудта оруулж... шүүжэрхёо ха юм. Тиихэ... Хромов Рос гэгшые очкогоор... диилэһэн, Казарян Бондз... шүүгдэһэн байгаа.

СССР-эй суглуулагдамал ко... мандын гэшүүд гурбадахи уул... залгаяа Лунсвилле хотодо үн... гэргэбэ. Бусадһаа урид рингэ... гараһан Запорожец Джексони... очкогоороо диилэһэн байн... Хоёрдохи хүн рингдэ гараһан... Левищев Каррерас гэгшэт... наадахадаа яһала һайнаар ту... лалдажа ороһон байгаа. Зүгөөр... нидхээ гэмтэһэн дээрэһээ ма... най спортсмен шүүгдэхэ баатай... болобо Мүн боксёрнууд То... ков Коротаев хоёр нүгөөдүүлээ... бэлэхэнээр шүүжэ. нааданайн... гаа тоо 3:1 болгожорхиһон бай... на. Хүндэ шэгнүүртэй Брокстон... манай Камо Сароянтай тулал... дахаар рингдэ гарана. Техника... һайнтайгаар добтолһон Сароян... тэрээндэ нюдэ нюургүй добтол... жо. шүүһэн байха юм. Тиигэж... Америкын спортсменүүдтэ айл... шалһан манай ороной суглуу... лагдамал командын арһан бээ... лэйн ээзэд уулзалгаяа дүн хам... тадань 14:7 гэһэн тоотойгоор... шүүнхэй, Эхэ ороноо бусажа... ерэбэд.

«ПРАВДА БУРЯТИИ» МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Экономическа эрдэм—бүхы ажалшадта»—түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXIV съездые угтуулан» гэһэн ниитэ гаршаг доро толилогдоһон материалнууд. Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедтэ. ТАСС-ай һүүлшын мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Секретарь амаралтада гараа...» — А. Федоровой статья. «Манай цехэй газетэ»—А. Резеновэй корреспонденци. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ.

Гурбадахи хуудаһанда: «Индистри: дүнгүүд ба түсэбүүд»—Н. Федоровичой статья. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортдо зорюулһан материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

Хоёрдохи программа. Улаан-Ү... харуулна:—12.00—«Донская ... весть» гэһэн уран һайхан ... фильм. 13.30—концерт. 14 ч... һаа 18.05 минута хүрэтэр Моск... һаа дамжуулга. 14.00—орон ... торхи һонин. 14.05—концер... 15.05—үхибүүдтэ зорюулагдаһ... мультфильм. 15.50—«Үхибүү... гэһэн уран һайханай телефиль... 16.40—киногой аяншалгада ду... тайшуулай клуб. 17.35—таб... жэлдэ зорюулагдаһан дамжуулга... 18.05 минутаһаа 21.30 минут... хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.

Нэгэдэхи программа. Улаан-Ү... харуулна: 21.30—телепанорама... 21.50—«Факел» гэһэн залуушуу... да зорюулагдаһан дамжуулга... 22.40—Модо бэлэдхэгшэдтэ зо... рюулагдаһан дамжуулга. 23.05—концерт.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР ● Н-02322. Заказ № 872.